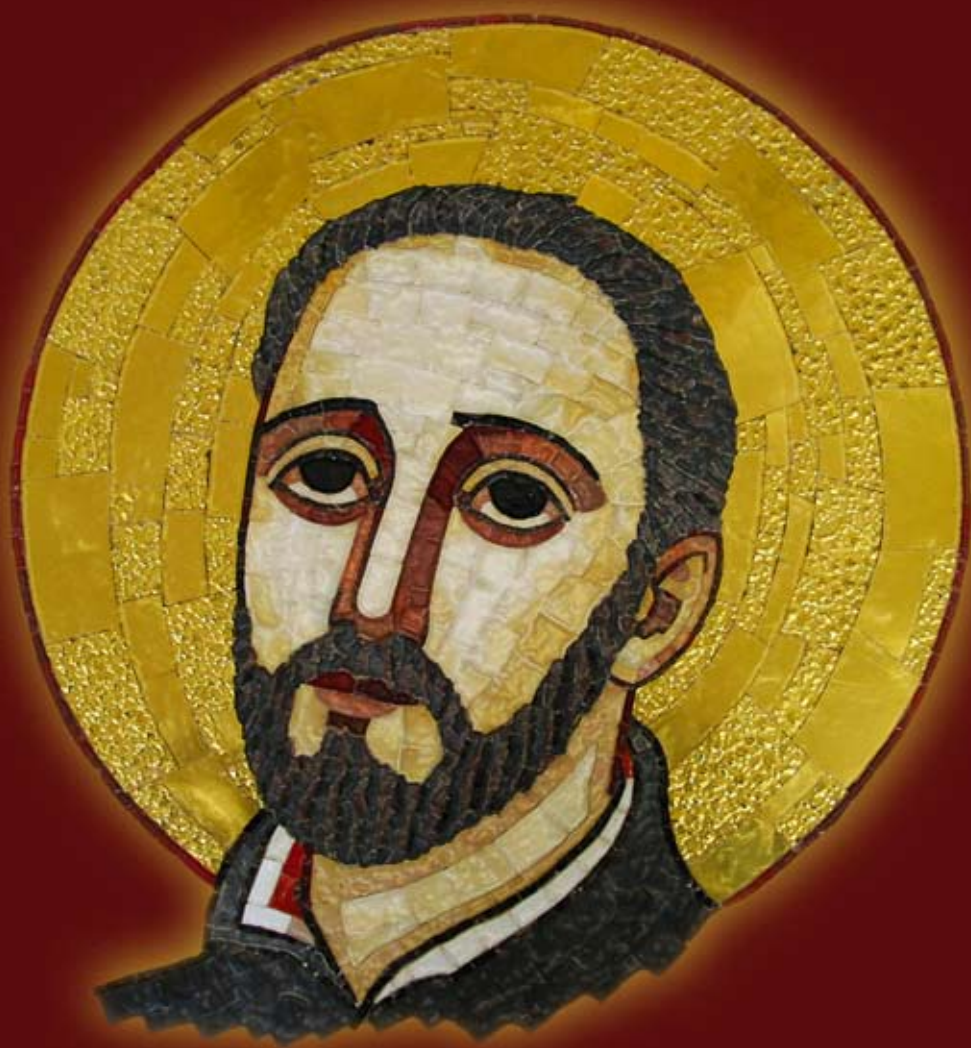


Ignacijev *put*

godina XXI * broj 2 (37) * 2006



**TEMA BROJA:
ISUSOVAČKE GIMNAZIJE**

Ignacijev put

INFORMATIVNI LIST

za prijatelje Družbe Isusove

ISSN 1331- 8500

2/2006., broj 37, godina XXI

IZDAVAČ

Provincijalat Hrvatske provincije
Družbe Isusove
Palmotićeve 31., HR-10 000 Zagreb
p.p. 669

GLAVNI I ODGOVORNI

UREDNIK

p. Niko Bilić, SJ

UREDNIČKO VIJEĆE

Smiljan Miličević • Stjepan Šuftaj
Ivan Mandurić • Antonio Kolar
Damir Kočiš • Mate Samardžić
Siniša Štambuk

UREDNIK

Danijel Koraca

LEKTURA

Anđa Jakovljević

TISAK

Tomagraf, Zagreb

SLOG

Ibis grafika, d.o.o., Zagreb

ADRESA UREDNIŠTVA

Jordanovac 110
HR-10000 Zagreb
p.p. 169
ignacijev-put@ffdi.hr
www.ffdi.hr/ignacijev-put

Svoje dobrovoljne priloge za
Ignacijev put možete slati na račun:
"Provincijalat Družbe Isusove (za IP)"
Zagrebačka banka
br. 2360000-1101576399

NASLOVNA STRANICA

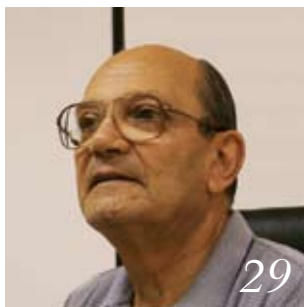
Sv. Franjo Ksaverski
(autor: br. Zdenko Vidović, SJ)



JUBILARNA DOGAĐANJA



NAŠE GIMNAZIJE



Tajništvo za ignacijansku duhovnost

BOŽIĆNO RAZMIŠLJANJE Dijete Božje **4** **JUBILARNA GODINA** Sveti Otac isusovcima **6** **Provincijski simpozij 8** Hodočašće na Mariju Bistricu **10** **Međunarodni znanstveni simpozij 13** Završetak Jubilarne godine **15** **Opatijske crkvene obljetnice 16** **NAŠE GIMNAZIJE** Učiti srcem **19** Djelić besprijeorne slike **20** Promišljanja jednoga roditelja na temu "semper magis" **22** Gimnazija za Kosovo **24** **IZ POVIJESTI** Isusovačka gimnazija na Gornjem gradu **26** **DUHOVNOST** Tajništvo za ignacijansku duhovnost **29** **RAZGOVOR** P. Stjepan Kušan, SJ **32** **AKTUALNO** Provincijske duhovne vježbe na Jordanovcu **35** Arrupe mjesec 2006. **36** **EJIF** 2006 **38** Đakonsko redenje na Jordanovcu **39** **Otvoren "Langov dom"** za stare i nemoćne osobe **40** **NAŠI** Naši novaci **41** Naši pokojni **45** **VIJESTI** **47** **NOVE KNJIGE** **49**



Dragi prijatelji!

Na blagdan sv. Franje Ksaverskoga, tj. 3. prosinca ove godine, završili smo jubilarnu godinu u kojoj smo se spominjali 450. obljetnice smrti sv. Ignacija Lojolskoga, 500. obljetnice rođenja sv. Franje Ksaverskoga i bl. Petra Fabera, prvih Ignacijevih prijatelja – jezgre našega reda. Franjo se otisnuo u krajeve Dalekoga istoka. Drugi su putovali Europom navješćujući Isusa Krista i utvrđujući ljude u vjeri propovijedima, ispovijedima, duhovnim vježbama... Golema ljubav obraćena srca svakoga od njih nosila je u izgaranju za Boga i za duše.

Gdje su to oni naučili? Jamačno, u školi sv. Ignacija. To je škola duhovnih vježba, iskustvo ulazanja u otajstvo Božje ljubavi – o čemu piše i papa Benedikt XVI. u svojoj enciklici “Bog je ljubav“. Tu Božju ljubav promatramo u obećanjima Staroga zavjeta te u ispunjenju Novoga zavjeta u Isusu Kristu. To nam je ovih dana u svijesti. Božić kaže da je Bog prigrlio našu stvarnost da bi nas uzdignuo do svoje. Ne čudimo se stoga svetome Ignaciju što je s toliko topline i blizine upijao nazočnost Djeteta u jaslama iz kojega izarava Božja ljubav, sve do krajnje solidarnosti s čovjekom.

Svaki put kada poželimo svijet ljubavi, pravde i solidarnosti, nalazimo neku dublju vezu između naše čežnje i tajanstvenoga događaja rođenja Isusa u Betlehemu. Sam je Bog ušao u ljudsku povijest. Povijest je, dakle, mjesto njegove vjernosti i svjedočenja. Božić nam zato svjedoči da je Bog u Isusu Kristu postao čovjekom iz solidarnosti. No, On nije želio dijeliti lekcije solidarnosti ili praviti predstave o svojoj ljubavi, nego je postao jedan od nas iz odgovornosti prema nama. To je solidarnost na djelu, do kraja. Zato Božja božićna solidarnost nije od viška nego iz punine.

Naša odluka da se na Kristov poziv odazovemo s naše strane znači potvrdu onoga da je Bog dobar, da je svijet dobar i da je čovjek dobar i da se isplati založiti se za tu Božju radosnu vijest. Život koji proizlazi iz ovoga stava zasigurno nije život naivaca koji ne poznaju realnost svijeta, nego život slobodnih i oduševljenih ljudi, koji su osvjedočeni da je konkretna ljubav prema najmanjima ovoga svijeta te ulaganje svojih energija i života za pravedan svijet jedina mjera naše vjernosti Bogu.

Od prvoga dolaska u naše krajeve isusovci su osjećali blizinu, solidarnost i pomoć mnogih, dobrih ljudi. Zato ni mi danas ne možemo i ne smijemo zaboraviti ni jednoga našega dobročinitelja. U nama, po našoj ignacijanskoj duhovnosti, živi ona bitna crta sv. Ignacija koji je bio beskrajno zahvalan svima koji su mu u bilo čemu pomogli. Zato nam je on ostavio u baštinu živu želju da sve svoje dobročinitelje uključujemo svakodnevno u svoje molitve i žrtve.

Mi, članovi Hrvatske provincije Družbe Isusove, smijemo na kraju jedne građanske godine te uoči svetkovine rođenja Onoga koji nas je spasio i čije Ime želimo proširiti po svoj zemlji, i vama, dragi naši prijatelji, ponovno zahvaliti za sve što ste učinili i što još kanite činiti u svojoj velikodušnosti i solidarnosti sa svima potrebnima da pomognete onima koji preko nas dobivaju Božje svjetlo i duhovnu pomoć. Hvala vam u njihovo ime. Želim vam sretan Božić te blagoslovljenu novu godinu.

*P. Ivan Koprek, SJ
provincijal*



Dijete Božje

p. Niko Bilić, SJ

Božić je nov početak na Božji način. Sila i veličanstvo Svevišnjega skrila se u novorođeno dijete. Božić je novi čovjek. Na početku Svetoga pisma stoji svemogućí Gospodar i Stvoritelj koji riječju poklanja bitak nebesima i zemlji, suncu i moru, svekolikoj prirodi i čovjeku-zemljaninu. Na početku Evanđelja isti se taj Bog daje vidjeti u čarobnim očima djeteta, u njegovu posve nježnu lišću, u razdraganim ručicama koje, ispružene, pokazuju da je ovisno o njezi i skrbi, o toplini i ljubavi. Treba ga poviti i zagrijati, nahraniti i umiriti. Treba mu sve.

Slatka je raznježenost dok gledamo to dijete, velika je ljubav kojom ga treba zbrinuti. Pravo je da je blagdan Božića iz dubine kršćanskoga otajstva ušao u civilizaciju svijeta kao dan obitelji i zajedništva, veselja i darivanja. Veza je to s Bogom koji još uvijek čeka da se obratimo. Putokaz je to po kojemu je velik povratak moguć.

Naredba o popisu svega svijeta koja je dovela roditelje u Betlehem proizvela je zacijelo poznatu i vrlo modernu zbrku. U taj stres ući će Božji Sin. Treba prikupiti dokumente, jedne i druge. Treba se prijaviti i pronaći upute kamo i kako. Treba propješačiti kilometre, stajati u redu i čekati – dugo, predugo. Treba upisati ovo i ono, platiti i opet neku dažbinu. Vlastiti svijet postaje tuđ i dalek kada ga pritisne administrativna gužva, službeni odgovori i mnoštvo neljubaznih, nepoznatih, bilo strogih, bilo izgubljenih, lica. Poznajemo mi to. Iz dana u dan. Iz općine i s posla, iz škole i ambulante. Pod taj stres Josip iz Galileje i njegova zaručnica Marija moraju podmetnuti svoja leđa. U takav stres dolazi rođenje Božjega djeteta.

Podvrgavajući se propisu sveti se roditelji vraćaju na izvore, u svoj grad (Lk 2,3).

Božić znači poštivanje i njegovanje tradicije vlastitoga naroda. Opisujući dolazak Josipa i Marije, koja očekuje dijete, evanđelist Luka upotrebljava riječ koja označava vlastiti "rod" (πατρις) iz kojega netko potječe. Pristizanje u "grad Davidov" (Lk 2,4.11) unaprijed naznačuje ime koje će izgovoriti anđeli u blaženu navještaju o velikoj radosti. Došavši u Betlehem Josip i Marija dolaze u zavičaj kralja koji je primio Božje obećanje o vječnome kraljevstvu i o kući koju sam Gospodin gradi (2 Sam 7), pa se ne moraju uzalud mučiti graditelji. Vraćaju su na početak, prije grijeha koji je donio rascjep i zavadu u narod, prije nego što su, ne slušajući proroke, izgubili i mir i zajedništvo, i hram i državu.

Kada nam Evanđelje stavlja pred oči Josipa i njemu obećanu Mariju koja je trudna, onda svraća naše misli na suvremenu poljuljanu ustanovu braka. Pravedni Josip hrabro uzima k sebi ženu svoju, jer Bog tako hoće. Trudnica-zaručnica Marija svjedok je Božjega pogleda na one mnoge premlade majke koje su kadikad i od najbližih prezrene, osuđene i odbačene bilo iz religioznih, bilo iz novčanih razloga i računice ugleda. Bog gleda samilosno i zahtjevno. Nije Bogu svejedno što danas međusobnu vjernost muža i žene stavljamo u pitanje. Zato već tada šalje svoga glasnika Josipu (Mt 1,20). Bog želi da dijete pod srcem dođe na svijet, pa makar mi uskraćujemo mjesto u svratištu. Novi je čovjek uvijek Božji dar i zadaća od Boga povjerena.

Dijete Isus ne rađa se, znamo, u Jeruzalemu, nego u Betlehemu. Nije u kraljevskoj zgradi, nego u jasicama. Obavijest o rođenju Spasiteljevu ne pristiže u upravno središte, nego na polje, među pastire, one koji su izvan kruga dnevnih događaja. Radosna vijest nije objavljena usred bijela dana, nego po noći.

Pastiri su siromasi. Riječ koja označuje da su prebivali na otvorenome znači da su praktično beskućnici, žive pod vedrim nebom (αγρωλουντες, Lk 2,8). Njima je povjerenata tajna o Spasitelju. Kada Crkva u svojim najvažnijim dokumentima ističe brigu za siromašne kao našu posebnu zadaću, onda ima dobre temelje za to. Siromasi su čuli od Božjega glasnika tko je Krist (Lk 2,11).

Već jedan korak u uspostavljanju pravdnosti doprinos je velikoj radosti koja

Nisu pastiri priglupi luralice koje bi općarala i zaludila noćna prikaza. Ne zastaju na andeoskome viđenju, nego točno raspoznaju da su riječi koje glasnici donose Božje riječi. “Da pogledamo što nam to Gospodin objavi”, vele oni jedan drugome (Lk 2,15). A “Gospodin” jest izraz kojim grčka Biblija prevodi vlastito, sveto ime Božje – Jahve. Kada, na udivljenje slušatelja, pripovijedaju što im je rečeno (Lk 2,18) i kada hvale Boga zbog toga (20), sami postaju anđeli (usp. 10.13).



vrijedi za sav narod Božji. Dostojno plaćen liječnik manje će biti u opasnosti da bude podmićivan i da izvgava ruglu vlastitu struku. Pristojno nagrađen učitelj bit će motiviran za obrazovni rad jednako kao i menadžer koji zastupa interese svoje tvrtke ili političar koji se bori za svoju stranku. Mediji koji počnu služiti komunikaciji među ljudima u zajedničkim valjanim pothvatima, a prestanu zavoditi i bacati kosti za intelektualno glodanje, postat će dio božanskoga projekta evangelizacije.

Vojska (στρατια, Lk 2,13) koju ima Bog nad vojskama, Sabaot, objavljuje se u čas kada i nejako Novorođenče. Božja vojska dolazi uz rođenje, radost i spas, i prokazuje vojsku koju ne vodi Bog pa donosi propast i smrt. Nije to u Božje ime kada se pokreće rat, ubijanje i teror jer nebeskim je postrojbama, eto, vlastito donositi slavu Bogu i mir ljudima. **IP**



Sveti Otac isusovcima

Blagdan Marije, Majke Družbe Isusove, 22. travnja, izabran je da po svemu svijetu isusovci proslave ovu jubilarnu godinu. Posebno je, međutim, svečano bilo u Rimu. U bazilici sv. Petra svečanu euharistiju je predvodio kardinal državni tajnik Angelo Sodano. Uza nj su bili P. General i kardinal Tucci. Nazočno je bilo preko 4.000 osoba, ponajviše isusovaca i članova ZKŽ-a. Sveti je Otac nakon mise sišao u baziliku te održao prigodan govor. Donosimo ovdje riječi Svetoga Oca:

Dragi oci i braćo Družbe Isusove!

Veoma se radujem susretu s vama u ovoj drevnoj bazilici svetoga Petra nakon svete mise koju je slavio za vas kardinal Angelo Sodano, moj državni tajnik, u prigodi nekih jubileja ignacijanske obitelji. Svima upravljam svoj srdačan pozdrav. Najprije pozdravljam vrhovnoga poglavara, p. Petera-Hansa Kolvenbacha, te mu zahvaljujem na ljubaznim riječima kojima je izrazio vaše osjećaje. Pozdravljam gospodu kardinale i biskupe te svećenike i sve koji su željeli sudjelovati u današnjemu slavlju. Zajedno s patrima i braćom pozdravljam i ovdje nazočne prijatelje Družbe Isusove, a među njima mnoge redovnike i redovnice, članove Zajednice kršćanskoga života i Apostolata molitve, učenike i bivše učenike s njihovim obiteljima iz Rima, iz Italije i iz Stonyhursta u Engleskoj, zatim profesore i studente sveučilišnih ustanova, brojne suradnike. Ovaj vaš današnji pohod pruža mi priliku da zajedno s vama zahvalim Gospodinu što je vašoj Družbi darovao muževe izvanredne svetosti i uzvišena apostolskoga žara poput svetoga Ignacija Lojolskoga, svetoga Franje Ksaverskoga i blaženoga Petra Fabera. Oni su za vas oci i utemeljitelji: pravo je stoga da u ovoj jubilarnoj godini zahvalno na njih gledate kao na prosvjetljene i sigurne vođe vašega duhovnog puta i vaše apostolske zauzetosti.

Sveti Ignacije Lojolski ponajprije je bio čovjek Božji koji je na prvo mjesto svojega života stavio Boga, njegovu veću slavu i veće služenje njemu; bio je čovjek duboke molitve čije je središte i vrhunac bilo svakodnevno slavljenje euharistije. Tako je svojim

sljedbenicima ostavio dragocjenu duhovnu baštinu koja se ne bi smjela izgubiti niti zaboraviti. Upravo stoga što je bio čovjek Božji, sveti je Ignacije bio vjeran službenik Crkve koju je promatrao i častio kao zaručnicu Gospodnju i majku kršćana. Baš iz želje da najkorisnije i najdjelotvornije služi Crkvi nastao je zavjet posebne poslušnosti Papi koji Ignacije označava kao "naše počelo i glavni temelj" (Konstitucije I, 162). Taj biljeg crkvenosti, tako karakterističan za Družbu Isusovu, neka bude nazočan u vama, dragi isusovci, i u vašemu apostolskom djelovanju da biste mogli vjerno izaći u susret hitnim sadašnjim potrebama Crkve. Među njima mislim da je vrijedno istaknuti kulturnu zauzetost na polju teologije i filozofije, u tradicionalnome okružju apostolske Družbine nazočnosti, kao i u dijalogu s modernom kulturom koja, dok se s jedne strane ponosi divotnim napretkom na znanstvenome polju, ipak ostaje snažno obilježena pozitivističkim i materijalističkim scijentizmom. Nastojanje oko promicanja srdačne suradnje s drugim crkvenim stvarnostima, zasigurno kultura nadahnutu evandeoskim vrijednostima, zahtijeva solidnu duhovnu i kulturnu pripremu. Baš zbog toga je sveti Ignacije htio da se mladi isusovci formiraju tijekom dugogodišnjega razdoblja u duhovnome životu i u studiju. Dobro je da se to održi i pojača budući da se moderna kultura sve više širi i postaje zamršenijom. Druga velika briga njemu je bio kršćanski odgoj mladeži, jednako kao i njezin kulturni odgoj: odatle i njegovi poticaji da se ustanovljuju kolegiji koji su se nakon njegove smrti proširili Europom i svijetom. Nastavite, dragi isusovci, s tim

važnim apostolatom čuvajući neokrnjenim duh vašega svetog Utemeljitelja.

Govoreći o svetome Ignaciju, ne mogu propustiti spomen na sv. Franju Ksaverskoga, čiji se petstoti rođendan slavio 7. travnja: ne samo da se njihova povijest prožimala dugo razdoblje sve od pariškoga vremena i Rima, nego ih je, može se reći, jedna jedina žarka želja pokretala i podržavala i u različitim ljudskim okolnostima: to je bila žarka želja da Trojstvenoga Boga što više proslave i da navijeste Kristovo evanđelje narodima koji ga još nisu poznavali. Sv. Franjo Ksaverski, koga je moj prethodnik časne uspomene Pio XI. proglasio "zaštitnikom katoličkih misija", uočio je kako je njegovo poslanje u tome da "otvori nove putove" evanđelju "na golemu azijskome kontinentu". Njegov apostolat na Istoku trajao je tek deset godina, ali se njegova plodnost otkrila kao zadivljujuća tijekom četiri i pol stoljeća života Družbe Isusove jer je njegov primjer potaknuo među mladim isusovcima mnoga misionarska zvanja te je on i danas poziv da se nastavi s misijskom djelatnošću u golemim zemljama azijskoga kontinenta.

Ako je sv. Franjo Ksaverski djelovao u zemljama Istoka, njegov subrat i prijatelj sve od pariških godina, blaženi Petar Faber, iz Savoje, rođen 13. travnja 1506., djelovao je u europskim zemljama, gdje su kršćanski vjernici težili prema pravoj reformi Crkve. Čovjek skroman, osjećajan, duboka

duhovnoga života te obdaren darom sklapanja prijateljstava s osobama svih vrsta privlačeci tako mnoge mlade u Družbu, bl. Petar Faber proveo je svoj kratki život u različitim europskim zemljama, posebno u Njemačkoj, gdje je po nalogu Pavla III. čak sudjelovao na saboru u Wormsu, Regensburgu i Spayeru u razgovoru s vodama reforme. Tako je imao priliku da na izvanredan način ostvari zavjet posebne poslušnosti Papi "glede poslanja" te postao budućim isusovcima primjer za nasljedovanje.

Dragi oci i braćo Družbe Isusove, danas vi s posebnom pobožnošću gledate na Blaženu Djevicu Mariju, sjećajući se da su 22. travnja 1541. Ignacije i njegovi prvi drugovi položili svečane zavjete pred likom Marijinim u bazilici sv. Pavla izvan zidina. Neka Marija nastavi bdjeti nad Družbom Isusovom da bi svaki njezin član u svojoj osobi nosio "sliku" Krista raspjetoga te imao udjela u njegovu uskrsnuću. Jamčim vam stoga svoj spomen u molitvi dok svakome od vas ovdje prisutnom i svoj vašoj duhovnoj obitelji rado udjeljujem svoj blagoslov te ga širim i na sve redovničke i posvećene i druge osobe koje sudjeluju u ovoj audijenciji. **IP**



*Sveti Otac
Benedikt XVI
i*

*p. general
Peter-Hans Kolvenbach*



Provincijski simpozij

Danijel Koraca, SJ, i Stjepan Šušflaj, SJ

I susovci Hrvatske provincije proslavili su ovogodišnje Družbine jubileje dvodnevnim druženjem na Jordanovcu. Prvi dan je bio posvećen zajedničkom promišljanju o nekim pitanjima važnim za našu Provinciju, a drugi dan hodočašću na zagrebački Ksaver gdje smo u zajedništvu s kardinalom Bozanićem proslavili blagdan Blažene Djevice Marije, Majke Družbe Isusove. Na Jordanovcu se okupila velika većina članova Provincije.

potom neke apostolate u sadašnjoj situaciji, njihove perspektive i ono što se u njima ne bi trebalo propustiti. Slijedilo je izlaganje p. Miroslava Čadeka o brizi za zvanja. P. Miroslav nas je upoznao sa svojim radom promicatelja duhovnih zvanja i s radostima i poteškoćama s kojima se u tome radu susreće. Nakon kratke stanke okupili smo se u nekoliko skupina da porazgovaramo o onome što smo u izlaganjima čuli. Uslijedio je prijedodnevni plenum u kojemu su nas



Prvi dan, radni, započeli smo u 8.15 svetom misom u crkvi Bezgrješnog Srca Marijina koju je u zajedništvu sa šezdesetak patara predslavio mons. Valentin Pozaić, pomoćni biskup zagrebački. Nakon mise i međusobna pozdravljanja svi smo se okupili u prostorijama Filozofskoga fakulteta Družbe Isusove gdje smo nastavili s radnim dijelom.

Prvo izlaganje održao je p. Pero Vidović koji je govorio o prioritetima u Hrvatskoj provinciji Družbe Isusove. Njegovo se izlaganje sastojalo od dva dijela. Najprije je predstavio stanje osoblja u Provinciji, a

predstavnici skupina upoznali s onime o čemu se u skupinama razgovaralo.

Poslijepodnevni rad otvorio je p. Nikola Stanković svojim izlaganjem o formaciji i intelektualnome apostolatu naše Provincije, a nakon njega p. Stjepan Kušan govorio je o managementu. Potom smo se ponovno našli po skupinama da o svemu što smo čuli porazgovaramo. Slijedio je ponovno plenum u kojemu su najprije izneseni rezultati rada u skupinama, a onda je uslijedio zajednički razgovor u kojemu su svi mogli sudjelovati svojim primjedbama i upitima. Rad smo završili molitvom.

Nakon večere bila je mogućnost da se pogleda film "Misija".

Drugi dan, na blagdan Blažene Djevice Marije, Majke Družbe Isusove, 22. svibnja 2006., zajedničkim smo hodočašćem do crkve sv. Franje Ksaverskoga na zagrebačkome Ksaveru i svečanom svetom misom koju je predvodio uzoriti gospodin Josip kardinal Bozanić proslavili završetak dvodnevna simpozija Provincije te ujedno i jubileje: 450 godina od smrti svetoga Ignacija, 500 godina od rođenja svetoga Franje Ksaverskoga, 500 godina od rođenja blaženoga Petra Fabera te 400 godina od dolaska isusovaca u Zagreb.

Za prvi dio slavlja pobrinuli su se novaci i skolastici pod vodstvom p. Lozuka. Program se sastojao od izmjene čitanja izabranih tekstova pisama svetoga Franje Ksaver-

svojim neiscrpnim žarom za poslanje i ne-sebičnim služenjem bližnjima, podsjetio nas je na našu izvornu isusovačku duhovnost: "Ite et inflammate omnes! – Idite sve zapalite!" Govoreći o Družbinim prioritetima danas p. provincijal je naglasio spremnost isusovaca da se usredotoče na intelektualno-obrazovno-odgojni rad, da služe u vjeri, da se zalažu za pravdu, da dijalogiziraju s kulturom i religijama.

Uzoriti kardinal Josip Bozanić u svojoj poruci nama isusovcima istaknuo je da su obljetnice "važne jer nas vraćaju na korijene i početak oduševljenja i poleta. Vraćaju nas na izvore susreta čovjeka s Bogom. Ovdje s konkretnim čovjekom sv. Franjom Ksaverskim koji nam je primjer nasljedovanja Krista".



skoga i pjevanjem prigodnih pjesama. Nije se moglo ne primijetiti uzbuđenje i radost na licima prisutnih.

Svečano misno slavlje započelo je pozdravnim govorom p. provincijala Ivana Kopreka koji je, obraćajući se kardinalu Josipu Bozaniću, u prvome redu zahvalio što je prihvatio predvoditi ovo euharistijsko slavlje, kao i na pokroviteljstvu proslave 400. godine dolaska isusovaca u Zagreb. Nadalje, p. provincijal je govorio o Ignaciju i prvim drugovima koji su na današnji dan u Rimu prije 465 godina položili svoje svečane zavjete. Ističući svetoga Franju Ksaverskoga kao misionara koji je fascinirao

Svojim pjevanjem ovo svečano misno slavlje uzveličao je Akademski zbor "Palma" koji je svojom izvedbom Händlove "Aleluje" iz oratorija "Mesija" na kraju mise izmamio gromoglasan pljesak nazočnih.

Nakon svete mise i zajedničkoga fotografiranja ispred crkve sv. Franje Ksaverskoga slijedio je i svečani bratski ručak u Kolegiju na Jordanovcu, a posebnu čast svojom prisutnošću iskazao nam je kardinal Bozanić. **IP**



Hodočašće na Mariju Bisticu

Marijana Kolednjak

U godini smo mnogih isusovačkih jubileja: ove godine slavimo 450 godina od smrti sv. Ignacija (1491.–1556.), 500 godina od rođenja sv. Franje Ksaverskoga (1506.–1552.), 500 godina od rođenja bl. Petra Fabera (1506.–1546.) te 400 godina od dolaska isusovaca u Zagreb. Ti važni jubileji bili su povod organiziranju isusovačkoga hodočašća Majci Božjoj Bistričkoj u svibnju ove godine. Uz mnogobrojne članove Družbe Isusove hodočašću su se pridružili i mnogi koji svakodnevno surađuju s ocima isusovcima: župljani mnogih župa gdje djeluju ili su djelovali isusovci, srednjoškolci iz Isusovačke klasične gimnazije iz Osijeka, mi, mladi s Filozofskoga

fakulteta Družbe Isusove u Zagrebu, članovi ZKŽ-a, SKAC-a, kao i mnogi hodočasnici iz cijele Hrvatske. Došli su vjernici iz Boke kotorske, Beograda te mnogi suradnici i dobročinitelji.

Na Mariju Bisticu moglo se doći organiziranim prijevozom (autobusom/vlakom) ili privatnim prijevozom dok su se neki odlučili na put krenuti pješice. Hodočasnika – pješaka iz Zagreba, okupljenih oko p. Dalibora Renića i skolastika Tvrтка Baruna, bilo je 30-ak. Svi smo se okupili u 5 sati na okretištu Dubrava. Dok je grad Zagreb još spavao, 30-ak mladih je veselo pričalo i uzbuđeno iščekivalo početak hodočašća. Najraspoloženiji je bio Tvrtko koji je trčkarao izme-





du ljudi i popisivao imena binući se da se netko od prijavljenih ne “zagubi”. Nakon što smo svi bili popisani i pobrojani, krenuli smo ZET-ovim autobusom prema Vidovcu. Vožnja je trajala oko 20 minuta te smo se na posljednjoj stanici iskrcali. Na okretištu u Vidovcu p. Renić i Tvrтко i formalno su nam se predstavili. Objasnili su nam kako će, otprilike, izgledati naš put, uputili nas da se držimo u skupini i pazimo jedni na druge. P. Renić je istaknuo da stoji na raspolaganju za sakrament ispovijedi ili jednostavno duhovni razgovor.

Nakon uvodne molitve krenusmo prema Mariji Bistrici. Dio puta smo išli kroz šumu. Bilo je zanimljivo promatrati uspavanu prirodu kojoj smo mi, vrlo razgovorljivi oko 6 sati ujutro, ubrzali buđenje. Među hodočanicima je bilo puno poznatih lica, ali našlo se i nekoliko manje poznatih. Put se iskoristio kako bismo se još bolje upoznali. Tako smo otkrili da neki u slobodno vrijeme sviraju gitaru, neki se bave fotografijom, neki su tek namjeravali upisati studij na našem fakultetu, a pridružili su nam se i mladi vezani uz isusovce u Palmotićevoj. Sam put kroz šumu nije bio naporan, no budući da nismo svi imali jednaku kondiciju, od vremena do vremena bili su potrebni kraći predasi. U tim su se trenucima mogli čuti zvuci gitare te poznate pjesme “Daleke obale”, “Priljavoga kazališta” i inih hrvatskih grupa.

Veća stanica za doručak oko 7 sati bila je na odmorištu u samoj šumi. Nakon što smo se svi skupili, predvođeni p. Daliborom, izmolili smo jutarnju molitvu. Slijedila je, nakon duhovne, i fizička okrijepa. Bilo je zanimljivo gledati kako se svi međusobno nude sendvičima i inim delicijama koje su ponijeli od kuće. Lakših ruksaka krenuli smo, sada punih želudaca, malo bržim tempom. Cilj

nam je bio da stignemo na početak euharistijskoga slavlja koje je predvodio p. Koprek u 11 sati, u otvorenome dijelu svetišta Majke Božje Bistričke. Mladi su se organizirali pa smo putem izmolili krunicu koju je predmolio brat Stjepan Bluha (zapravo, na poticaj brata Stjepana izmolili smo nekoliko njih).

Otprilike smo još dva sata hodali šumom koju smo povremeno napuštali uživajući u pogledu na polja, brda i vinograde. Zahvaljujući Božjoj dobroti pratilo nas je toplo, sunčano vrijeme unatoč najavljenj kiši.

Makadamom smo stigli do ceste kojom su vozila stizala do svetišta. Budući da je u blizini bio kafić, “ovisnici” su naručili kavu koju su popili “s nogu”. Neki od nas ponijeli su dovoljno zaliha crne tekućine sa sobom!

P. Renić i Tvrтко su nas upozorili na oprez prilikom hodanja uz cestu. Budući da smo sada bili na prometnici, trebali smo se držati zajedno u koloni prateći jedni druge, oprezno se krećući kako ne bismo nastradali. Netko je izvadio hrvatski barjak koji se zavijorio i koji je dobio počasno mjesto na čelu kolone. Putem smo vidjeli mnogo autobusa koji su također išli prema Mariji Bistrici.

Negdje oko 10.40 naša je grupica ugledala toranj crkve Majke Božje Bistričke. Malo umorni, ali sretni što smo stigli na vrijeme, okupili smo se na klupicama u otvorenome dijelu Svetišta gdje su isusovački novaci već predvodili program kao pripremu za euharistiju.

U 11 sati svečanu euharistiju započeo je, nakon pozdravnoga govora vlč. Zlatka Korena, ravnatelja Svetišta, otac provincijal Ivan Koprek. P. Koprek je u svojoj propovijedi istaknuo važnost ljubavi i važnost Majke:

“Ljubav traži vječnost, ispunjenje. I samo onaj koji nikada nije istinski ljubio,



misli da je ljubav prolazna. *Deus caritas est*. Bog je ljubav, a mi smo prijatelji Božji. On nas je u Kristu pri-ljubio, privezao na sebe. On je u Kristu iz ljubavi ozdravljao, iz ljubavi činio i čini čudesa, iz ljubavi je opraštao i oprašta grijeha. Uvijek i sve je govorio i činio iz ljubavi.

Jedan od konkretnih, vidljivih, znakova njegove ljubavi prema nama je zasigurno i prvotno – Marija. U ovome otuđenom, hladnom svijetu, u svijetu u kojemu se ljudi sve više zatvaraju u sebe, u svijetu koji je obilježen individualizmom i egoizmom, Bog nas preko Marije poziva na ljubav.

Svi koji znamo za duhovne vježbe svetoga Ignacija prisjećamo se da se na završetku tih vježba nalazi 'Kontemplacija kako da postignemo ljubav'. Svrha te završne kontemplacije je *discreta caritas*, tj. obzirna ljubav, ljubav nošena indiferencijom i *magisom* (ključnim pojmovima naše duhovnosti), a koja je u biti nezasluzen Božji dar i predvjet ostvarenja pravoga kršćanskog ideala."

P. provincijal je završio molitvom sv. Ignacija:

"Uzmi, Gospodine, i primi svu moju slabost, moju pamet, moj razum i svu moju volju, sve što imam i što posjedujem: ti si mi to dao, tebi, Gospodine, sve vraćam; sve je tvoje, raspoložiti sa svime po svojoj volji. Daj mi samo svoju ljubav i milost, i to mi je dosta."

Nakon euharistije isusovački novaci, skolastici i bogoslovi pomogli su podijeliti sendviče i napitke prisutnim vjernicima koje su osigurali sponzori. Naša se skupina smjestila na klupicama i livadi podno Kalvarije te smo zajedno ručali. Slijedilo je vrijeme odmora koje smo iskoristili za šalu, pjesmu, svirku, druženje. Našlo se tu mnogo poznatih lica koja su nam se i pridružila u zajedničkome veselju.

Oko 14 sati bio je organiziran zajednički križni put jer se ne može doći Majci Božjoj Bistričkoj, a da s njom ne prođemo put muke, put tjeskobe, ali i put nade. Pokušali smo slijediti Mariju prepoznavajući u njoj Božju ljubav i brigu za nas.

Oko 17 sati naša se grupica povećala jer su nam se pridružili oni mladi koji su na hodočašće stigli vlakom. Zajedno smo krenuli, pješice, prema Zlatar Bistrici te vlakom, dalje, za Zagreb. Našim su vagonom, iako smo bili poprilično umorni, odjekivali pjesma i smijeh. Stigavši u Zagreb zaključili smo kako bi ovako nešto svakako trebalo ponoviti. Sjetili smo se kako je p. Koplek spominjao mogućnost da bi isusovačko hodočašće Majci Božjoj Bistričkoj moglo postati tradicionalno. A mi smo odlučili, Božjom milošću, opet mu se pridružiti... **IP**



Međunarodni znanstveni simpozij

Smiljan Milićević, SJ

U ovoj godini isusovačkih jubileja isusovci Hrvatske provincije Družbe Isusove, proslavili su i 400. obljetnicu dolaska isusovaca u Zagreb. Tom prigodom na Filozofskome fakultetu Družbe Isusove u Zagrebu održan je 6. studenog 2006. međunarodni znanstveni simpozij. Dan prije, također u svečanoj auli Filozofskoga fakulteta u 19.30, Gudački kvartet Rucner & Darko Petrinjak (gitaru) održali su koncert. Na koncertu je riječima dobrodošlice prisutne pozdravio dekan Filozofskoga fakulteta dr. Anto Mišić, a riječi zahvale za doprinos isusovaca u višestoljetnome obrazovanju hrvatskoga naroda uputio je ministar znanosti, obrazovanja i športa Republike Hrvatske, dr. Dragan Primorac.

Međunarodni znanstveni simpozij započeo je sv. misom u crkvi Bezgrješnog Srca

Marijina, koju je predvodio apostolski nuncij u Republici Hrvatskoj, mons. Francisco Xavier Lozano, koji je imao nadahnutu homiliju u kojoj je zahvalio Ocu nebeskome za 400 godina apostolskoga života Družbe Isusove u Zagrebu.

Predavanjima su prethodili pozdravi i zahvale za višestoljetni apostolski rad i trud. Akademski skup uz domaće pozdravili su: izaslanik generala Družbe Isusove p. Adam Žak, predsjednik Konferencije europskih isusovačkih provincijala p. Mark Rotsaert. U ponovnim riječima zahvale i poticaja nadbiskup mons. Francisco Xavier Lozano dotakao se i nedavnoga Papina govora na sveučilištu u Regensburgu, obrazlažući što je Papa htio reći. U govoru se mogla vidjeti snaga i jedinstvo Katoličke crkve. Završio je riječima: "Papi ne trebaju

tumači nego čitači."

U ime nadbiskupa zagrebačkoga skup je pozdravio njegov izaslanik mons. Valentin Pozaić, pomoćni biskup zagrebački.


Prvo predavanje imala je dr. Agneza Szabo koja je iznijela bitna obilježja isusovačke karizme. O isusovcima u Zagrebu i njihovim stajalištima prema nacionalnim i socijalnim pitanjima njihova vremena opširno je govorio mr. Ivica Musa, SJ, koji je naglasio da su isusovci





bili uvijek u službi čovjeka, u kojemu god obliku trebalo. Dr. Jure Krišto je govorio o stavu političkih vlasti i liberalnih grupacija prema isusovcima u Zagrebu u 20. stoljeću, navodeći da nevjerničke političke grupacije koje ne vole Crkvu prolaze, a isusovci su Crkva koja ostaje. Dirljivo predavanje o političkim progonima i mučenjima zagrebačkih isusovaca te zapljene njihovih dobara od komunističkih vlasti u desetljećima nakon 1945. iznio je dr. Miroslav Akmadža, koji je istakao da komunističke vlasti nikada nisu ni probale odvojiti isusovce od Crkve. O tome koliko su isusovci u Zagrebu doprinijeli razvoju znanosti govorila je dr. Snježana Paušek Baždar. Dr. Marko Trogrlić je govorio o zagrebačkim isusovcima i njihovim studentima, ističući da su zagrebački isusovci bili na svim značajnijim europskim sveučilištima. Dr. Ivan Macan SJ, govorio je o doprinosu isusovaca teološkim i filozofskim znanostima, uz kratak prikaz povijesti isusovačkoga reda. Dr. Jakov Kulić, SJ, je govorio o otvaranjima putova suradnje prema istočnoj Crkvi i isusovačkom doprinosu u tome. Dr. Sanja Cvetnić je imala prikaz i analizu likovne umjetnosti isusovačke baštine. O doprinosu isusovaca nakladničkoj djelatnosti 19. i 20. stoljeća govorio je dr. Aleksandar Stipčević. Zanimljive podatke i razmišljanja o suradnji nadbiskupa Stadlera i isusovaca u vezi s položajem katolika u Bosni i Hercegovini prije Prvoga svjetskog



rata iznio je dr. Zoran Grijak. O razvoju zagrebačkoga ljekarništva i doprinosu isusovaca na tome području, a posebno u vrijeme ukinuća Družbe, govorila je dr. Stella Fatović Ferenčić. Zadnje predavanje na simpoziju imao je dr. Tonči Trstenjak, SJ, o pastoralnim inicijativama hrvatskih isusovaca od 1945. do 2000. Kao i Družba i njezin rad i ovaj simpozij je bio "na veću slavu Božju". 



Završetak Jubilarne godine

Danijel Koraca, SJ

Jubilarna godina koju je po čitavu svijetu slavila Družba Isusova došla je svoje kraju. Tim povodom, a posebno u povodu 400. obljetnice dolaska isusovaca u grad Zagreb, 1. prosinca održan je svečani koncert u akademskoj crkvi svete Katarine u Zagrebu. Sljedećega dana, 2. prosinca, na Jordanovcu je održan prvi susret ignacijanskih suradnika, a 3. prosinca, na blagdan sv. Franje Ksaverskoga, u bazilici Srca Isusova, trojica naše subraće položila su svečane zavjete.



U prepunoj crkvi sv. Katarine na Gornjem gradu program je počeo kratkim govorom p. Luke Lučića, SJ, dugogodišnjega misionara u Zambiji i Malaviju, koji je prisutne upoznao s problemom AIDS-a u Africi. Razlog tomu bio je taj što su se na kraju koncerta, koji je inače bio besplatan, skupljali dobrovoljni prilozi za oboljele od AIDS- a u Africi.

Na koncertu su nastupili Akademski zbor bazilike Srca Isusova "Palma" i Hrvatski barokni ansambl pod umjetničkim vodstvom Laure Vadjon. Na programu su bila djela dvojice isusovaca: Janeza Krstnika Dolara ("Kyrie" iz "Misse villane") i Domenica Zippolija ("Misa San Ignacio") te isusovačkoga

đaka Marc-Antoina Charpentiera čiji je "Te Deum" posebno oduševio prisutne. Koncertom je ravnao Ivan Josip Skender, a kao solisti nastupili su Tamara Felbinger-Franetović, Maja Mejovšek, Helena Lucić, Stjepko Franetović i Alen Ruško.

U subotu, 2. prosinca, predstavnici 15 udruga i zajednica koje se nadahnjuju na ignacijanskoj duhovnosti okupili su se na svome prvom susretu u prostorima Filozofskoga fakulteta Družbe Isusove u Zagrebu. Susret se održao u organizaciji Provincijalata Hrvatske provincije Družbe Isusove, Udruge "Vidi, prosudi, djeluj" i Studentskoga katoličkog centra "PALMA". Svrha ovoga projekta međusobno je upoznavanje organizacija koje djeluju u ignacijanskome duhu.

Jubilarna godina zaključena je na blagdan sv. Franje Ksaverskoga, 3. prosinca, u bazilici Srca Isusova svečanom koncelebriranom svetom misom koju je predvodio p. Ivan Koprek, provincijal. U koncelebraciji je sudjelovalo 40-ak patara. Pod misom su svoje svečane zavjete u Družbi Isusovoj položili patri Miroslav Čadek, Ivica Musa i Zoran Vujičić. **IP**





Opatijske crkvene obljetnice

Helena Anušić

Rezidencija Družbe Isusove u Opatiji i opatijski župni ured sv. Jakova organizirali su od petka, 17., do nedjelje, 19. studenoga, znanstveni skup "Opatijske crkvene obljetnice" u povodu 500 godina obnove crkve sv. Jakova, 100 godina od izgradnje crkve Navještenja Blažene Djevice Marije te 80. godine proglašenja župe Opatija. Znanstveni skup bio je održan u Zlatnoj dvorani opatijskoga Hotela "Imperijal", dok je svečano zaključen euharistijskim slavljem koje je u crkvi Navještenja Blažene Djevice Marije predvodio zagrebački nadbiskup, kardinal Josip Bozanić u zajedništvu s riječkim nadbiskupom Ivanom Devčićem, porečko-pulskim biskupom u miru Antunom Bogetićem te brojnim svećenicima metropolije. Misnome slavlju pridružili su se provincijal Družbe Isusove, Ivan Koprak, župnik opatijske župe sv. Jakova apostola Ivan Tambolaš te predstavnici državne i gradske vlasti.

Visoke obljetnice opatijskih crkava i osnutak opatijske župe govore nam na jedinstven način o vizualnome i duhovnom identitetu grada Opatije bitno obilježenu kršćanskom vjerom i prisutnošću Katoličke crkve, rekao je u prigodnoj propovijedi kardinal Bozanić primijetivši kako u vremenu globalizacije, koja se danas snažno osjeća, jedno od presudnih pitanja jest upravo očuvanje i njegovanje vlastitoga te prihvaćanje i poštivanje tuđega identiteta. "Nažalost, mnoge nevolje suvremenoga svijeta proizlaze upravo iz nedovoljna poznavanja vlastitoga identiteta i nepriznavanja ili pak gaženja tuđega", naglasio je zagrebački nadbiskup. Po završetku misnoga slavlja okupljenima se, uz domaćina, superiora Rezidencije Družbe Isusove u Opatiji, Zvonka Vlaha, obratio gradonačelnik Opatije Amir Muzur.

Opatiju gledati kao očevinu Oca nebeskoga

Simpozij je održan pod visokim pokroviteljstvom predsjednika države Stjepana Mesića, Vlade Republike Hrvatske, Primorsko-goranske županije, Grada Opatije i Riječke nadbiskupije.



Otvaranju skupa nazočio je, u ime predsjednika Mesića, Vladimir Lončarević. U pozdravnome obraćanju mnogobrojnome auditoriju Lončarević je istaknuo važnost skupa kao pokazatelja da je Opatija, uz turističko, važno duhovno središte. S obzirom da su benediktinci u povijesti Opatije odigrali ključnu ulogu utemeljenjem opatijskoga samostana, skupu se obratio prior benediktinaca u Hrvatskoj Jozo Milanović. Opatija se nekada zvala Opatija sv. Jakova,

rekao je prior objašnjavajući kako ime grada potječe od hebrejske (aramejske) riječi *abba*, što znači "otac". "Tako bi Opatija značila 'očevinu', a budući da po regulama sv. Benedikta u ocu opatu treba gledati Oca nebeskoga, to znači da u Opatiji treba gledati očevinu Oca nebeskoga", istaknuo je dodavši kako činjenica da je samostan posjedovao misal na staroslavenskome jeziku govori o uporabi narodnoga jezika u liturgiji. Nositelj počasnoga naslova opata, riječki nadbiskup Ivan Devčić, podupirući inicijativu organiziranja simpozija o povijesti opatijskih crkava kao prigode sjećanja na korijenje, osvrnuo se i na današnje društvo u kojemu živimo: "Živimo u globa-

I Mussoliniju upućeno pismo za pomoć oko izgradnje crkve

Opsežnošću i podacima do sada nepoznatim javnošću simpozij je ugodno iznenadio sve prisutne. Veličina i monumentalnost crkve Navještenja Blažene Djevice Marije oduvijek je bila prevelik zalogaj za sve donatore i vlasti u gradu Opatiji te je i turistima koji je danas posjećuju spomenik jedinstvenim čarima ljudske slabosti, rekao je na skupu gradonačelnik Opatije Amir Muzur. Opatijski gradonačelnik upoznao je okupljene s pismom arhitekta Carla Seidla Benitu Mussoliniju u pokušaju nastavka gradnje crkve Marijina navještenja 1933. godine. Ti su podatci prvi put javno izne-



liziranu svijetu i moramo bdjeti nad svojim identitetom koji je obilježen kršćanstvom, a znanstveni skupovi poput ovoga dobar su način za to", istaknuo je riječki nadbiskup rekavši i kako se intenzivno razmišlja o prijedlogu da crkva Navještenja Blažene Djevice Marije postane nadbiskupijsko marijansko svetište.

seni opatijskoj publici kao dokaz nastojanja za dovršenje ovoga velebnog zdanja na opatijskome brijegu. Početkom 20. stoljeća Opatija je doživjela najveću ekspanziju turista i crkva sv. Jakova nije mogla zadovoljiti sve potrebe te je 1906. položen kamen temeljac reprezentativnome zdanju. Gradnja crkve Marijina navještenja zastala je s početkom Prvoga svjetskog rata, 1914. godine, i zdanje je dobilo krov tek 1927., ali ni dan-danas crkva nije dovršena. Stoga se



arhitekt izravno obratio Mussoliniju ističući četiri bitne točne u dovršenju crkve: uređenje trga pred monumentalnim stepeništem, izgradnja parapeta na terasi pred portalom, izgradnja lođe koja bi povezivala crkvu i samostan i podizanje zvonika. U prilogu toga pisma preciziran je i troškovnik čija je vrijednost radova bila oko tadašnjih 250 tisuća lira. Nažalost, nije poznato je li Seidl primio Mussolinijev odgovor, ali je izvjesno kako crkva nije dograđena na način na koji je zagovarao, istaknuo je Muzur. Međutim, to nije bilo jedino predavanje u kojemu su izneseni do sada nepoznati podatci.

Budući da opatijskim crkvama od 1965. godine, nakon benediktinaca, upravljaju isusovci, superior Rezidencije Družbe Isusove u Opatiji Zvonko Vlah upoznao nas je s prilikama u kojima je građena crkva Navještenja Blažene Djevice Marije. Sagrađena u neoromaničkome stilu s tri lađe međusobno odijeljene, s četiri golema stupa, prostor crkve proteže se na 45 x 25 m, a visina njezine kupole je oko 20 metara. U Beču je za njezinu izgradnju bio sastavljen odbor laika čijim je prorektorom bio sam car Franjo Josip koji je za izgradnju dao 10.000 kruna, dok je trošak izgradnje bio izračunat na 600.000 kruna. Svoje su priloge dali i drugi plemići, a nepoznata osoba darovala je 300.000 kruna, doznali smo od

p. Vlahu. Za vrijeme Prvoga svjetskog rata u crkvi su bili smješteni i konji talijanske vojske, što je sablaznilo dobročiniteljicu iz Beča, groficu Boos-Waldeck, koja je uspjela konje iz crkve izbaciti. Nakon te akcije grofica je nastavila s prikupljanjem priloga za gradnju crkve, ali je zbog bolesti rano umrla. Njezin grob nalazi se danas u crkvi sv. Ane u Voloskom, nadomak Opatije. Novac je nakon rata izgubio svoju vrijednost zbog inflacije te su opet prekinuti radovi. Nakon blagoslova crkve, 1928., Opatijci su na oltar postavili sliku Gospe Trsatske oko koje su se okupljali i molili. Svećenik benediktinac propovijed je sastavljao na talijanskome jeziku, a potom ju je Marija Jurković prevodila na hrvatski, doznali smo od p. Vlahu.

U okviru crkve danas djeluje isusovačka rezidencija u kojoj mnoge molitvene zajednice, bračni parovi i svećenici obavljaju duhovne vježbe pod vodstvom nekoga od isusovaca. "Ovaj simpozij je organiziran da bi se javnost upoznala i senzibilizirala. Povijest opatijskih crkava sastavni je dio povijesti grada", istaknuo je p. Vlah.

Opsežna istraživanja renomiranih stručnjaka koji su se odazvali skupu u Opatiji naći će se u zborniku čije će svjetlo dana ugledati iduće godine, vjerojatno oko blagdana sv. Jakova. IP



Učiti srcem

Vera Bilandžić, prof.

*“Da bi dobro učio,
učenik mora prvo i iznad svega
imati čisto srce.”
sv. Ignacije*


Ugnacijanskome duhu široko otvorena srca profesori Isusovačke klasične gimnazije s pravom javnosti u Osijeku nastoje poučavati svoje učenike. Iako su većim dijelom profesori škole laici, naime od 27 profesora troje ima duhovna zvanja, svi osjećaju kao da je ozračje riječi družba iz naziva Družbe Isusove postalo sastavni dio života Gimnazije. Upitate li profesore što je dobro u njihovu svakodnevnome radu, gotovo će svi na prvo mjesto staviti dobre međuljudske odnose, zajedništvo i druženje.

“U našoj školi vlada pozitivno ozračje, ozračje povjerenja. Prisutan je velik stupanj razumijevanja u odnosu među učenicima, ali i u odnosu između učenika i profesora. No, nije nam samo odgoj važan. Škola smo koja nudi znanje i drži do znanja, što se vidi pri upisima naših učenika na fakultete”, rekla nam je s. Stela, profesorica hrvatskoga jezika i književnosti.

Osjećaju pripadnosti družbi pridonosi to što smo mala škola koja ima 263 učenika koji se svakodnevno susreću u školi jer se nastava održava uvijek u jutarnjoj smjeni. Prilike za upoznavanje su i duhovne obnove, tradicionalna hodočašća za učenike i roditelje, zajedničke mise. Profesori imaju priliku raditi i s učenicima kojima ne predaju redovitu nastavu kroz razne slobodne aktivnosti, pripreme za natjecanja, dane otvorene nastave, projekte, školske svečanosti, dane otvorenih vrata kada učenici sami odabiru aktivnosti prema osobnim interesima te se pri tome brišu okviri odjeljenja, razreda, ustaljena rasporeda. “Od učenika očekujemo angažman, marljivost, ozbiljnost. No, u ovoj školi nema službenoga, hladna odnosa među ljudima. Uvažava

se osoba, njezina narav, potrebe, ali i mogućnosti, talenti”, kaže Alan Modrić, vjeroučitelj i isusovac.

Snaga suradnje najviše je došla do izražaja u našim velikim projektima. S ponosom se sjećamo prošlogodišnje božićne priredbe u kojoj su glumci dramske družine, zborashi, plesači, tamburaši, svirači školskoga sastava, likovnjaci te njihovi voditelji priredili spektakularan mjuzikl. U najposvećenijemu i medijski popraćenom projektu za Dan škole “Kultura antičkoga Rima” sudjelovali su svi učenici škole. Da bez suradnje nema zapaženih uspjeha i projekata zaključuje i Matija Zorić, profesor klasičnih jezika i voditelj projekta “Rim”: “Njegujući mentalitet zajedništva koji pojačava rezultate u obrazovanju i projektima, navikavamo djecu da ne budu sebična, da pomažu međusobno, ali i ljudima izvan škole, da podijele čokoladicu i kada su jako gladni. Djeca u našoj školi imaju snažan osjećaj pripadnosti razredu, ali i održavanju prijateljstva za cijeli život. Učimo ih kulturi komunikacije, zdravu humoru, učimo ih da izreka ‘Uzdaj se u se i u svoje kljuse’ nije u potpunosti točna jer uvijek postoji neki oslonac, a prijatelj se u nevolji poznaje.”

Da je duh prijateljstva i zajedništva snažno ostao prisutan u učeničkim čistim srcima, govori i to da se bivši učenici često vraćaju u školu popričati sa svojim profesorima, pohvaliti se svojim novim uspjesima, čeznutljivo vidjeti je li “sve po starom” i redovito se sastajati u udruzi bivših učenika, koja je u svome nazivu objedinila ono što, unatoč trnovitu putu odgoja i obrazovanja, iz ove škole pamte, a to je da svi ostaju “Amici”. 



Djelić besprijekorne slike

Zvonimir Glavaš, 3a

Kada čovjek nakon završenoga osmog razreda dođe do biranja željene srednje škole, vrlo često se nađe u situaciji da mu se sve gimnazije predstavljaju pod zajedničkim nazivnikom, kao da među njima neke veće razlike i nema. Zapravo, gimnazije su po raznim vodičima „za upis i izbor zanimanja“ možda i općenito najsuhoparnije predstavljene. Prikazane su kao škole koje učenicima samo u glavu sipaju široke količine svakojakih informacija koje mogu, ali i ne moraju biti korisne, bez nekakva posebna usmjerenja, određenja i bez osobite razlike. Nemaju nikakve (manje ili više) znakovite i intrigirajuće smjerove poput (npr.) glodača, tehničara za promet i motorna vozila, komercijalista, ekoloških tehničara, baš ništa što bi nagovijestilo nešto novo i “zanimljivo”. Imaju tek monoton popis predmeta, i to predmeta koji više-manje sliče na one u osnovnoj školi, s tom razlikom što se zemljopis, recimo, ne zove više zemljopis nego geografija i što je, za šećer na kraju, nadodan i koji mrtvi jezik. I to je to, ništa više.

Ipak, od samoga mog upisa (od kojega su prošle već tri jeseni), ako ne i od prije, znao sam da to nije potpuno istina, barem što se Osijeka tiče. Znao sam da u najudaljenijemu dijelu Tvrde, staroga nam grada, postoji jedna škola, slična svim ostalim školama po svojoj funkciji (obrazovnoj, ne mučiteljskoj), no opet toliko različita u svakom pogledu. Naravno, riječ je o Isusovačkoj klasičnoj gimnaziji, ovdje u Osijeku, koju sam upisao tada, prije cijele tri godine, i te cijele tri godine nisam ni trenutka požalio. Već na samome početku, pričajući s bivšim “surazrednjacima” (da ne kažem razrednim drugovima) iz osnovne škole, vidjeh da doista nije puka legenda ona priča koja je kružila osmaškim krugovima o različitostima na koje čovjek u klasičnoj može nabasati.

Da, doista nas je manje nego u ostalim školama, svi idemo u smjenu zajedno i apsolutno se svi međusobno poznajemo. Profesori doista jesu (mahom) mlađi, ako ne možda baš svi godinama, tada definitivno duhom, a jednostavnom metodom usporedbe s drugim školama dolazimo i do potvrde one priče kako su puniji razumijevanja i spremniji na komunikaciju. Nastava je na prvi pogled svugdje ista, no nekako mi se ovdje činila prisnijom i prilagođenijom učeniku (koliko to nastava uopće i može biti), a svugdje u školskom zraku osjeća se nekakva obiteljska atmosfera. Već sam na samome početku školske godine utvrdio sve ove dojmove, a definitivno zblizavanje s tom velikom školskom obitelji kompletiralo se prilikom našega hodočašća u Aljmaš i rekreativna druženja u centru “Emaus”, što je svojevrsan tradicionalni *obred inicijacije* za sve naše prvašiće. Kada se čovjek napokon uklopi u neku sredinu, sve mu postaje lakše, a lako se i uklopiti kada je sredina ovako snažno povezana, no istodobno i otvorena. Tada čovjek shvati da onaj grčki, koji su nam toliko na nos nabijali učenici drugih škola, i nije tako strašan pa i da se, u jednoj tako pozitivnoj atmosferi, vrlo lako preživi uvjerljivo najveća satnica u cijelome gradu. Možda ta satnica i zna iscrpiti čovjeka, no u toj mucu ohrabruje činjenica da je kvaliteta programa na toj razini da se svi naši učenici, već tradicionalno, bez velikih problema upisuju na željene fakultete, što svakako netreba zanemariti. Dakako, nije sve u nastavi, na kraju krajeva, ne ide li svaki učenik u školu prije zbog društva nego zbog znanja? Nasuprot najvećoj satnici, imamo i najveći broj prilika za druženje i cijeloškolsku koheziju. Osim uglavnom uobičajenih ekskurzija, tijekom godine skupi se doslovno cijelo brdo manjih izleta na koje idemo

u potpunu sastavu i koji su možda i najbolja prilika da se zblžite sa suučenicima i steknete vrijedne prijatelje.

Religijski sadržaj u ovoj školi također ne izostaje, ali istodobno nije nametljiv i ne smatramo ga nužnim zlom, već potrebnim osvježanjem. Osim redovne molitve na početku dana (itekako ohrabri i osnaži čovjeka u slučaju da vas čeka gdje koji test za koji baš i niste učili) i na kraju dana (lijepa zahvala za sva odgovaranja koja su vas preskočila i sve dobre ocjene koje ste uspjeli izboriti), sudjelujemo i na nekoliko prigodnih školskih misa, zornica i drugih aktivnosti kroz godinu. Na kraju krajeva, svi ti dodatci programu vjerskoga karaktera nikako i ne mogu biti opterećenje učeniku, već naprosto vrijedan i bogat dodatak koji drugi nemaju priliku uživati.


Osim svega ovoga, školska je tradicija učiti na zanimljiv i inovativan način tako da se svake godine okušamo u neke od edukativnih projekata koji, osim što nas zabave i korisno posluže, nerijetko završe i na ponos cijelome gradu. U sklopu škole djeluju i (više ili manje) uobičajene skupine naprednih iz raznih predmeta, zatim školski zbor, športske sekcije, ali i školski bend i tamburaški orkestar, što kod drugih škola i nije slučaj.

Dakako, škola se s vremenom mijenja, i od moga upisa promijenila se doista upečatljivo, no među svim silnim promjenama nije zabilježena nijedna loša. Tako smo, tijekom nekoliko proteklih godina, osposobili golem novi prostor u potkrovlju (uz dva već postojeća kata) gdje su se smjestili novi kabineti i športska dvorana. U prizemlju škole izraslo je još nekoliko kabineta, među kojima vrijedi posebno spomenuti “do zuba naoružane” učionice kemije i biologije, te informatike. Kako bi škola zadovoljavala sve današnje standarde, izgrađeno je i dizalo (u koje, doduše, po pravilu nemamo pristupa, no dogode se iznimke) a u planu je otvaranje i školske kapelice. Osim materijalnih promjena, promijenile su se i neke stavke u vezi sa samom nastavom, kao npr. uvođenje obvezne najave ispitivanja, što je bitno olakšalo i rasteretilo učenički život. Uza sve to u planu su i novi projekti koji bi trebali s uspjehom ostati na tragu, bez pretjerivanja, spektakularnome

projektu “Rimskoga života”, koji je izveden prošle godine, a i organizacija više kontakata sa zainteresiranim osmašima, što smo također lani izveli u Danu otvorenih vrata.

Da je školski život, unaprijeden svim ovim silnim promjenama koje se stalno događaju, gotovo idiličan, svjedoči i možda najveća i najvažnija novost do sada. Radi se o rekordnu upisu ove školske godine kada je umjesto do sada upisivana dva razredna odjeljenja upisano čak tri *komada* prvih razreda. Perje nam može dizati, ali i biti objektivan pokazatelj, i sama činjenica da interes za klasičnu gimnaziju u Osijeku i okolici i dalje raste te da će, po svemu sudeći, ova zajednica, koja je prije gotovo 10 godina skromno započela, nastaviti rasti i funkcionirati u najboljem smjeru. Vrijedi spomenuti i da naša školska obitelj ne stagnira veličinom iz godine u godinu, već raste, jer bivši učenici ostaju okupljeni oko škole u sklopu udruge “Amici” i aktivno sudjeluju u njezinu djelovanju ostvarujući usput i prijateljsku povezanost s drugim bivšim, a i sadašnjim učenicima.



To sve zajedno stvara jednu, rekao bih bez puno pretjerivanja, besprijekornu sliku i zaista sam ponosan što sam i sam jedan mali dio iste, baš kao i svi drugi *klasičari*. Mislim da je nakon ovoga (možda) poduzeća *razglabanja* jasna ona moja teza kako mi trenutka nisam požalio što sam upisao ovu školu, a vjerujem da neće požaliti ni buduće generacije učenika, kao što svoj trud ne žale ni svi naši profesori. Naprotiv, svi mi možemo biti samo sretni što smo dio, usudio bih se reći, najbolje škole u Osijeku i okolici i što će, na neki način, dio iste uvijek i ostati. 



Promišljanja jednoga roditelja na temu “semper magis”

Branka Ban

Iz povijesti isusovačkoga reda u Osijeku izdvajamo temeljne značajke slogana *semper magis* kao ideje vodilje: blagotvoran rad isusovaca na kulturno-prosvjetnom planu bez kojega se ne bi mogao zamisliti viši prosvjetni, duhovni i kulturni stupanj obrazovanja.

Prije gotovo 300 godina isusovci su se potvrdili svojim djelovanjem u Osijeku kroz paradigmu *semper magis*; stalno prisutnu i ustrajnu, unatoč povijesnim mijenama.

Slogan Isusovačke klasične gimnazije s pravom javnosti u Osijeku me kao roditelja uputio da svome djetetu kao izbor gimnazijskoga obrazovanja ponudim upravo Isusovačku klasičnu gimnaziju.

Osnovni čimbenici zbog kojih smatram kao roditelj da se Isusovačka gimnazija s pravom javnosti danas, nakon toliko vremena, odlikuje iznimnošću jesu upravo opis mogućnosti koje tako postavljeno gimnazijsko obrazovanje pruža djetetu: “...klasično obrazovanje pruža obuhvatnije i produbljenije poznavanje korijena europske kulture od Homera do danas (...), a nastava jezika latinskog i grčkog pozicionira ovu ustanovu u europski krug (...) ti jezici ostvaruju drugačiji pristup svijetu kroz spoznaju o integraciji dviju kultura” (prof. Anđelka Dukat). Upravo sam tu vidjela poziv za svoje dijete.

Uznesena parolom *semper magis*, kao roditelj bila sam sretna da mogu postati dijelom ovoga širokog kolektiva (učenici-profesori-roditelji) te da mogu angažirano sudjelovati u djelovanju ove ustanove. Često sam bila ponesena idejom “da je u moje vrijeme bila ista škola – napravila bih isto, upisala se u nju!”, stoga sam s ponosom primila na znanje poziv da se aktiviram kao član Vijeća roditelja. Uspjeli smo biti uvijek objektivni i na visini traženih zadataka. Znali smo da je naša uloga isključivo

savjetodavna. Trudili smo se da djelujemo kao pomoć u radu i funkcioniranju škole. Ako je bilo potrebno, uspješno smo animirali ostale roditelje za pojedine aktivnosti s ciljem postizanja bolje kvalitete ukupnoga rada. Imajući na umu da predstavljamo iznimno važno tijelo za ugled škole, smatrali smo da se za nas mora čuti i izvan zidova IKG-a. Samoinicijativno smo tako djelovali na organizaciju izvannastavnih aktivnosti, uz blagotvornu pomoć i inicijativu samoga ravnatelja, patra Ivana Matića.

Kao posebnu značajku škole naglašavam iznimnu stručnu opremljenost profesorskoga kadra (na temelju čega se može primijeniti parola *semper magis*). Istodobno, spremnost na nove i uvijek sve smjelije pothvate. Izdvajam visoku profesionalnost djelovanja (kako prema kolegama, učenicima, tako i njihovim roditeljima). Uvijek se, naime, ima(lo) vremena za svakoga učenika. Bilo kroz besplatne oblike konzultacija i instrukcija (s obzirom na obvezne predmete) do izdvajanja vremena za specijalno usmjeravanje nadarenih učenika (sukladno njihovoj osobnome izboru).

Izgrađivanje svijesti o vrijednosti IKG-a u odnosu na druge gimnazije posebno je došlo do izražaja u odnosu na osjećku prosvjetnu javnost i kriterije. Već se generacijama potvrđuje spomenuto kroz visoko pozicionirane nastupe učenika i profesora na državnim i međunarodnim natjecanjima (kako humanističkih, tako i egzaktnih znanosti). Sa svakoga smo se natjecanja (bilo županijskih, državnih, pa čak međunarodnih) vraćali s najboljim rezultatima.

Kao potvrdu provođenja u stvarnost mota IKG-a – *semper magis* – smatramo projekt škole “Kultura antičkog Rima”. Tu smo se svi potvrdili kao jedno! Projekt je naime ostvaren u zamisli i suradnji profesora i

učenika IKG-a, uz pomoć u realizaciji i drugih škola (Turističko-ugostiteljske i Tekstilne škole iz Osijeka). Tim smo se projektom uspjeli uzdići do velike medijske pozornosti, čak i izvan granica naše Domovine. Još uvijek se sjećamo, tom su prigodom nazočili brojni uglednici iz Hrvatske i inozemstva, vjerskih institucija, osobito isusovačkoga reda, te visoki predstavnici prosvjetnih institucija županije i grada. Paradigma *semper magis* je potpuno odjelotvorena u ovom velikom i uspješnom projektu.

Tada smo osjetili "da nismo sami!" Nećemo nikada zaboraviti riječi patra provincijala koji je naglasio da "IKG s pravom javnosti u Osijeku uživa velik ugled kako u prosvjetnim, vjerskim tako i u svjetovnim krugovima".

Ne treba zaboraviti da je od sama početka rada škole IKG djelovala u različitim uvjetima i prostorijama. Često su bile i neprikladne. Vođeni uvijek i zauvijek parolom *semper magis* danas smo sretni jer je IKG postala respektabilno mjesto i prostor s velikim mogućnostima za izvođenje nastave: ovdje su nova i suvremena školska oprema i pomagala.

Vjera kao ključna poveznica, ideja vodi na planu realizacije značajnih odgojno-obrazovnih uspjeha cijele škole, povezuje ne samo učenike i profesore, već i roditelje.

Marijanskim hodočašćima zaokružena je svaka školska godina: sve počinje uvijek hodočašćem u Aljmaš i zaokružuje se drugim u Mariju Bistricu. Kao poseban uspjeh ističem upravo zajedničko hodočašće profesora, učenika i roditelja IKG-a u marijansko svetište u Mariju Bistrici. Vidjelo se i tamo da mi kao IKG imamo što pokazati prigodom isusovačkih jubileja. Nastupili su i predstavili se školski tamburaški sastav, školski zbor IKG s pravom javnosti u Osijeku uz prisustvovanje svečanoj sv. misi. Izvedeni je program naišao na oduševljenje nazočnih hodočasnika.


Naša je tendencija (roditelja, nastavnika i učenika) *semper magis* – učiniti još više!

Sretni smo zbog iznimne koordiniranosti među kolektivom, suradnje na relaciji profesor-učenik-roditelj te etike među spomenutim čimbenicima. Kao majka koja promatra sve iz statusa visokoga školstva

(gdje je uposlena) reći ću na kraju: ostvarenje takove suradnje je rezultiralo uspjehom na planu realizacije nastavnoga procesa. Ili, rečeno našim roditeljskim rječnikom, puno maturanata Isusovačke klasične gimnazije danas je upisano na brojne fakultete diljem Hrvatske. Više nitko ne sumnja u ispravnost gimnazijskoga školovanja ovoga tipa, ako je sumnje na početku i bilo. I konačno, zahtjevnost i visoki kriteriji su rezultirali otvorenjem još jednoga odjeljenja Isusovačke klasične gimnazije s pravom javnosti u Osijeku (na početku ove školske godine). Parola *semper magis* – uvijek više utjelovila se u stvarnosti IKG-a i time.



Ako niste znali, povijest uvijek govori najviše. Osnivanje gimnazije u Osijeku pokrenuto je još 1739. g. s četiri razreda i dva profesora isusovca. Unatoč teškoćama i ondašnjemu nerazumijevanju građana, nije se posustalo. Htjelo se više! Gimnazija je ponovno otvorena pod upravom isusovca 1765. godine. Jedan od onih koje je iznjedrila Isusovačka klasična gimnazija tada je bio i najobrazovaniji slavonski književnik 18. stoljeća Matija Petar Katančić, koji je od 1779. bio profesor ove škole (inače bavio se arheologijom, numizmatikom, poviješću i filologijom).

S idejom *semper magis* uvijek se živjelo u Isusovačkoj klasičnoj gimnaziji. Ponosna sam kao majka što moje dijete polazi Isusovačku klasičnu gimnaziju s pravom javnosti u Osijeku. 



Gimnazija za Kosovo

Odgoj za mir u rastrganoj zemlji

p. Walter Happel, SJ

Djeci treba budućnost

U jesen 2002. kosovski su se roditelji obratili jednome suradniku "Renovabisa", akciji njemačkih katolika za solidarnost s istočnim Europljanima, i zamolili pomoć u podizanju klasične gimnazije na Kosovu.

"Renovabis" je već u proljeće 2003. poslao patra Happela iz Družbe Isusove na Kosovo s nalogom da izradi studiju o provedivosti: Mogućnost podizanja klasične gimnazije na Kosovu. Krajem lipnja 2003. stigli su rezultati. Osnivanje klasične gimnazije na Kosovu nije samo poželjno i izvedivo, nego se može i odgovorno poduzeti u ovome uglavnom muslimanskom kraju u kojemu među Albancima ima tek oko 3% kršćana.

U jesen 2003. "Renovabis" je povjerio Njemačkoj provinciji Družbe Isusove izvedbu ovoga projekta i osigurao istodobno velikodušnu početnu financijsku pomoć te preuzimanje velikoga dijela građevinskih troškova. I opet pater Happel dobiva ovaj nalog i biva poslan na Kosovo.

Od ideje nastaje projekt

Projekt škole nije se mogao, a ni sada se ne može zamisliti bez pravne osobe na Kosovu. Pravna osoba služi za kontakt sa svim nacionalnim i međunarodnim organizacijama i ujedno je pravni nositelj za gimnaziju i internate. U prosincu 2003. osnovana je u Prištini nositeljska udruga pod imenom Association "Loyola-Gymnasium", a već 19. siječnja 2004. registrirana je kod UNMIK-a kao nevladina organizacija (NGO). Udruzi je 8. veljače 2005. Ministarstvo za javne poslove priznalo status "public benefit" (javne koristi).

Dana 18. svibnja 2004. održana je u maloj dvorani gradske vijećnice u Prizrenu osnivačka sjednica. O idućim koracima piše u zapisniku: "Članovi su bili složni u tome

da treba još iste godine započeti s izvedbom projekta. Budući da zbog kratkoće vremena (skori kraj školske godine, izbor učitelja, formacija i kvalifikacija, provizorne učionice) zacijelo nije moguće započeti s nastavom u idućoj školskoj godini (rujan 2004.), članovi su zaključili da će poduzeti sve kako bi u toj školskoj godini (2004./05.) započeli s gradnjom. Treba također što prije uslijediti izbor i trening učitelja te izrada pedagoškoga programa..."

Na taj su način otvorena vrata za početak gradnje.

San postaje stvarnost

Nakon što je uz velik interes javnosti 16. travnja 2005. položen kamen temeljac za "Lojolsku gimnaziju" na zemljištu u Ulici tranzit, jedva 4 km udaljenu od središta grada Prizrena, 13. rujna iste godine moglo se je započeti: 190 učenica i učenika 6. i 7. razreda, od toga 50-ero djece u internatima, započelo je prvi školski dan u svojoj novoj školi, ni pet mjeseci nakon polaganja kamena temeljca. Mnogo toga nije doduše dovršeno, ali potrebne učionice već su spremne, kao i jedno uređeno krilo internata. U školskoj godini 2006./07. već ima preko 300 djevojčica i dječaka, od toga je jedna trećina u internatu. U travnju 2007., dvije godine nakon polaganja kamena temeljca, cijeli će kompleks sa školom i internatima, sportskim terenima, dvoranom i igralištem biti spremna za uporabu.

Posebna škola

Na početku ovoga projekta 2003. godine bila je želja mnogih roditelja na Kosovu za ovakvom gimnazijom koja bi djeci omogućila valjano školovanje i pružila im perspektivu za budućnost. To je vrlo razumljiva želja u zemlji s više od 60% nezaposlenosti

u kojoj prosječna dob stanovništva iznosi 24 godine, a škole djeluju na dva ili tri stupnja ispod najniže granice siromaštva. Polovica škola oštećena je u ratu 1999., od toga je opet pola potpuno razoreno, a obnova jedva napreduje. Danas postoji ova škola s internatom koja je otvorena osobito djeci sa sela. Već drugu godinu održava se nastava. Kao strani jezici od početka se usporedo poučavaju latinski i njemački. Osnovica našega postupanja u školi i u internatu jest ignacijanska pedagogija.

Posebe prilike na Kosovu zahtijevale su od početka izradu osobita koncepta. Trebalo je mnoge stvari uzeti u obzir. Škola je morala biti nadregionalna kako bi mogla služiti cijelome Kosovu. Dok se u gradovima još i mogla naći kakva mogućnost za pohađanje škole, za seosku djecu nije bilo nikakve prilike. Nemaju javnoga prijevoza ni školskih autobusa koji bi ih dovozili do škole. Kao vidljiv znak i poticaj uz gimnaziju su istodobno izgrađena dva internata, jedan za dječake, drugi za djevojčice.

Škola je napose planirana i građena za djevojke. U većinskome albanskom, muslimanskom društvu one često ne dobivaju, osobito na selu, dostatnu školsku izobrazbu. A upravo školovane žene mogu učiniti mnogo za razvoj ove etnički podijeljene i vrlo siromašne zemlje. Stoga je 50% mjesta u školi i u internatu rezervirano za djevojčice. Ženski internat vode domaće franjevke iz Kongregacije školskih sestara u Grazu.

Nastavak na starim tradicijama

Zašto su tražili upravo isusovce? Zašto je Prizren izabran kao mjesto za školu? U oba slučaja riječ je o nastavljanju starih tradicija. Prizren je povijesni glavni grad Kosova. K tome, Prizren je već izrastao kao grad u kojemu jedna klasična gimnazija djeluje kao važan simbol i pojačava ulogu javnoga života. Osim toga, na sjeveru Albanije, u Skadru, već više od 150 godina postoji Kolegij koji su osnovali talijanski isusovci i koji ima povijesno značenje. Ondje je, među inim, sastavljena i objavljena prva gramatika albanskoga jezika. Taj Kolegij, koji su komunisti ukinuli 1945. i koji je nakon preokreta

opet otvoren, uvelike je pripomogao poboljšanju obrazovne situacije u Albaniji. Dobar glas o njemu prodro je sve do Albanaca na Kosovu. Zacijelo se slična uloga očekuje i od "Lojolske gimnazije" u Prizrenu, povijesnome gradu u kojemu je 1878. osnovana za albansku kulturu važna Prizrenska liga. Prizren je također tijekom stoljeća obilježen tolerantnim suživotom raznih vjerskih i etničkih skupina. Kao biskupsko sjedište ujedno je svojevrsno središte albanskih katolika na Kosovu koji čine oko 3% u većinski muslimanskome pučanstvu.



Pogled unaprijed

S početkom druge redovite školske godine u rujnu 2006. možemo reći da je prva etapa obavljena. "Gimnazija Loyola" treba sada djelovati kao uzor i treba dati svoj doprinos mirnu suživotu naroda i religija ovoga područja. Djeca se ovdje obrazuju i odgajaju kako bi mogla preuzeti odgovornost u društvu, politici, upravljanju i gospodarstvu, kako bi postala ljudi za druge, kadri za europsku i međunarodnu suradnju. Temeljita izobrazba u jezicima i prirodnoj znanosti, odgoj za međusobno poštovanje i solidarnost te spremnost na učenje tijekom cijeloga života po kojemu smo sposobni za odgovorno djelovanje, glavni su elementi u tome.

"I vidje Bog da je dobro", piše u biblijskome izvještaju o stvaranju. Uvjereni u to držimo da je sve vrijedno analizirati i proučavati. Na taj način optimističan pogled na svijet određuje pedagogiju, pa tako i duh koji vlada u školi i u internatu, a koji se zasniva na kršćanskoj slici o čovjeku. Motivirano i angažirano sudjelovanje svih, posebice djevojčica i dječaka koji se ovdje školuju, dopušta da očekujemo dobre plodove. **IP**



Isusovačka gimnazija na Gornjemu gradu

p. Valentin Miklobušec, SJ

Sto godina hrvanja s polumjesecom

Predojevića odvedoše u Stambol kao dječaka. Ne zna se je li bio kršćanin ili rišćanin. Sunetiše ga i uvrstiše u janjičare. Bistar i spretan momak, postade sultanov sokolar, a onda i paša Rumelije. Isticao se okrutnošću u boju pa dobi naziv Gazi. Vjeran sultanu kao pas lovcu, bude postavljen beglerbegom Bosne, sa zadatkom da otvori put do Zagreba. Puno mu je ime Hasan-paša Predojević – Gazi. Dvaput dođe Gazi iz Bosne uzeti Sisak (1591. i 1592.), ali mu ga ne dade kanonik zagrebački Mikac. Potur ipak ne miruje. U Petrinji gradi Yeni Hisar, da odande napada i onamo se sklanja. Da osigura leđa, 19. VI. 1592. osvaja Bišće na Uni. Potom upada u Pokuplje, razbija banovu vojnu pričuvu, pljačka mu imanja. Ohrabren tim uspjesima, a još više viješću da je Mikac obolio i povukao se u Zagreb, u lipnju 1593. dolazi treći put uzeti Sisak. I prijede Kupu. U zao čas. Dočeka ga odlučna kršćanska vojska. Na čelu joj Toma Erdödy, hrvatski ban i odličan strateg. Sraz! Poraz! Sedam tisuća turskih turbana prosu se travom, vrbikom i vodom. Hasan-paša i tri bosanska sandžak-bega do nemila se napiše nabujale Kupe i ona ih nabrekle odnese u Savu. Jadnici, ne znadijahu plivati. Ravno sto godina nakon krbavske katastrofe obranjene su *reliquiae reliquiarum*. Kršćanski svijet slavi bana i sisačku pobjedu.

Vrijeme za nov početak

Hrvatski izvidnici prelaze Savu, ali ne čuju da bi Turci kovali nove demeškinje. Ni sanski Vlasi ne dojavljaju da bi se negdje okupljali janjičari. Došlo je vrijeme za nov početak. Na Gradecu su to dobro shvatili. Turčin je blizu, ali neće u Zagreb. Valja se, dakle, latiti pera, olovo pretopiti u slova.

Domovinu, obranjenu mačem, treba izgrađivati umom, oplemeniti vrlinom. Odlučuju otvoriti školu. Ne školicu. Gimnaziju! Ali da. Lako je naći marna obrtnika i promućurna trgovca, ali gdje naći školnika? Samostan fratarara na Kaptolu je prazan, kanonik ne smije preko Krvavog mosta. A da i smije, za školu je beskoristan jer ni svoju ne vodi valjano na Kaptolu, a kako će tuđu na Gradecu! Gradski odvjetnik Benko Blažeković, protestant, svrati oči gradskih vijećnika na isusovce. Prvi kontakt s njima uspostavljen je 1601. za vrijeme saborovanja u Požunu, gdje gradski oci upoznaše isusovca Ivana Žanića, rodom iz Sv. Martina Turčijanskog, ali podrijetlom Hrvata. Njemu izložiše svoju želju i zamoliše ga da ih podupre kod austrijskog provincijala Alfonza Carilla. Godina prođe, ali nijedan isusovac ne dođe.

I biskup i ban podupiru dolazak isusovaca na Grič

Sljedeće godine gradski izaslanici Vernić i Krušelj dodoše po poslu u Prag, a tamo je i ban Ivan grof Drašković obavljao neke poslove kod kralja Rudolfa. Bio je ondje i provincijal Carillo. Ban potaknu izaslanike da o svojoj namjeri te potrebi grada i domovine razgovaraju izravno s provincijalom. A kako su molitelji uvijek laki na obećanjima, i oni obečaše da će isusovcima dati crkvu, nekoliko beneficija, gradilište za budući kolegij i škole, pa i neke vrtove. Neka samo dođu u Zagreb. Što prije! Jedva da bi oni išta polučili kad ih ne bi podupro ban svojim ugledom. I zbilja, provincijal uskoro šalje u Zagreb spomenutog p. Ivana Žanića i Varaždinca p. Petra Vragovića da izvide prilike. Mjesto za gradnju lako se našlo, ruševna crkva će se popraviti, ali nema dostatne fundacije za uzdržavanje kolegija i gimnazije, a to je preduvjet



njihova dolaska. I sve bi bilo uzalud da na čelu Družbe ne bijaše p. Klaudije Aquaviva, jedan od njezinih najvećih generala. Njega su o patnjama svoje domovine iscrpno izvješćivali Dubrovčanin p. Marin Temperica, Splitsanin p. Aleksandar Komulović i mladi Pažanin, još skolastik, Bartol Kašić. General je dobro proniknuo u značenje kolegija za iscrpljenu Hrvatsku, ali i za kršćane pod turskom vlašću u Bosni, jednako Hrvate kao što su i oni u Zagrebu, te odobri otvaranje kolegija u Zagrebu, iako još nema potrebnih fundacija. Na to provincijal šalje prvu dvojicu otaca koji stigoše na Grič 28. listopada 1606. Nisu bili stranci, nego već poznati Hrvati Žanić i Vragović. U Zagrebu ih nije dočekala raskoš, ali jesu radost i ljubav. Najprije bijahu podstanari, zatim dobivaju jedan ruševni kućerak, ali ne sustaju. P. Žanić gleda na budućnost, a bio je sjajan planer. Njegovom zaslugom priskrbnjeno je mjesto na kojem je kasnije podignut kolegij s crkvom i gimnazijom, a dobivena je i "Ratkajeva renta", za uzdržavanje. I grad se iskazao. Osposobio je nekadašnji dominikanski samostan toliko da se u njem može otvoriti škola i darovao ga isusovcima. U svibnju 1607. poslala viceprovincijal iz Beča još dva patra i dva magistra. Bili su to po jedan Čeh, Sas, Slovak i Šlezijac. Škola je mogla početi.

Dan za povijest

Za otvaranje škole p. Žanić izabire vrijeme oko Duhova, jer tada zasjeda Sabor, pa će tom svečanom činu pribivati i najviši uglednici kraljevstva. Odlično smišljeno! I dođe taj dan, Duhovi 3. lipnja 1607. Na znak zvona, iz dvorišta skromne gimnazije krenula je put crkve sv. Marka svečana povorka budućih gimnazijalaca, dva biskupa, kanonici čazmanskog kaptola (zagrebački se ne spominju!), ban Drašković sa svojom svitom, više i niže plemstvo te mnoštvo građana. Iz svih grla orilo se: "O dođi, Stvorče, Duše Svet!" A poslije svečane mise opet svi zajedno krenuše prema gimnaziji. Radosti nema kraja. "Tebe, Boga, hvalimo!" Isusovci su s manjim brojem već prijavljenih đaka priredili i akademiju za ugledne goste. Dječaci, velikaški, plemićki i pučki sinovi, jedri mladci k'o rani pupoljci, uzdanica domovine, pred svojim su roditeljima i gostima tako lijepo krasnoslovlili naučene pjesmice da se mnogo oko orosilo suzom radosnicom. Sretan je i p. Žanić. Zahvalio je nazočnim biskupima, banu, velikašima, plemstvu i građanima što su svojom nazočnošću počastili taj povijesni trenutak. Topovi su grmjeli, puške su praskale. Zagreb napokon ima gimnaziju! Za sada samo nižu, ali će



uskoro i višu. A onda i akademiju koja će prerasti u suvremeno sveučilište. Uz katedralu na Kaptolu, gimnazija na Griču bila je preduvjet da se Zagreb razvije u duhovno, kulturno, gospodarsko, umjetničko, političko i svekoliko nacionalno središte Hrvatske, što je i danas.

Prava ljubav ne sustaje

Nije išlo lako. U kolovozu je smrt nenadano pokosila junaka cijelog pothvata, dragog p. Žanića, koji je na sve strane tražio dobrotvornike za budućnost započetog djela na slavu Božju i dobrobit hrvatskog naroda. Za novog superiora stigao je na Gradec p. Vasarheli sa Slovakom p. Stjepanom Moreom i s dva Hrvata: Pokupcem p. Ivanom Mišljenovićem i Splitskim p. Ljudevitom Lukarićem. Škola je doskora imala stotinu plemićkih sinova, i banov je među njima, te oko dvjesto iz drugih staleža. Daci ne plaćaju školarinu, ali to ne znači da se ne namiruju troškovi. Kolegije su osnivali gradovi ili bogati pojedinci koji su osiguravali potrebna sredstva za opstanak profesora i miran rad učenika, ali to nije uvijek bilo lako. U siromašnoj Hrvatskoj bilo je posebno teško. Nisu uvijek mogli pomoći ni biskup ni ban. Okreni se amo, kucaj tamo, ali pomoći niotkud. Osiromašeni Papa uz riječi ohrabrenja šalje samo obilat blagoslov, a kralj veli da mu se brinuti za škole u njemačkim

zemljama. I tko će ti pomoći ako ne netko tvoj? Pedeset godina isusovci su se na Griču snalazili kako su znali i mogli, ali se povlačili nisu. Sigurni uvjeti za opstanak i rad kolegija stvoreni su tek sredinom stoljeća. P. Ignacije Thonhausen, pred svoje svečane zavjete, poklanja kolegiju ptujsko vlastelinstvo. Prodajom tog vlastelinstva 1656. za 47.000 forinti stvorena je fundacija za život i rad kolegija.

Temelji europejstva

Sav školski i odgojni rad u gimnaziji odvijao se prema isusovačkom sistemu *Ratio studiorum* koji je jednako vrijedio u Portugalu, Italiji, Austriji... i u cijeloj Europi. I latinski se učio, kao i svuda po Europi, na temelju Alvarosove gramatike, ali su brzo nastali i domaći pomoćni udžbenici. Na rimskim klasicima, osobito na govorničkim i filozofskim djelima Marka Tulija Cicerona, učila se finoća i skladnost stila, kao i vječna načela ljudskog morala. Upravo su isusovačke škole pomogle mladim naraštajima Europe da se svuda ujednače temeljna načela ljudskog morala i stvori općeprihvaćena ljestvica vrednota po kojoj su i Hrvati svojim duhom, vjerom i kulturom Europljani. Bili i ostali usuprot osmansko-azijatskom nasrtaju, bizantinskoj perfidiji, marksističkom i kapitalističkom raščovječenju čovjeka. IP



Tajništvo za ignacijansku duhovnost

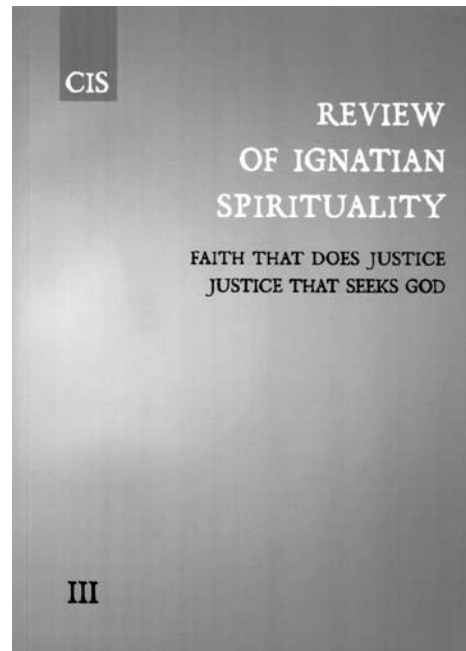
p. Edward Mercieca, SJ

Tajništvo za ignacijansku duhovnost (SSD) je manje poznato od svoga pret-hodnika, Centra ignacijanske duhovnosti (CIS), koji je utemeljio p. general Pedro Arrupe godine 1969. i povjerio ga vodstvu p. Luisa Gonzalesa iz provincije Toledo. Svrha je Centra bila "prikupiti informacije o problemima koji se odnose na duhovnost Družbe Isusove, poticati razmišljanja i studij, kako bi se pronašla praktična rješenja, i uspostaviti kontakte s drugim Družbinim apostolskim djelima, kako bi jedni drugima pružili uzajamnu pomoć". Godinu dana nakon uspostave CIS-a pridružilo mu se, i postalo je dio njega, Međunarodno tajništvo za duhovne vježbe. To je bez sumnje bio jedan od razloga koji su vodili stvaranju centara za duhovnost u mnogim provincijama i obnovi u davanju duhovnih vježba.

Kongres Marijinih kongregacija (danas preoblikovanih u Zajednicu kršćanskoga života), održan u Rimu 1963., zatražio je od p. generala Arrupea stvaranje Centra isusovačke duhovnosti. Time se htjelo laicima omogućiti pristup duhovnim vježbama u njihovu autentičnu obliku i promicati solidnu formaciju crkvenih asistenata i voditelja duhovnih vježba. Nedugo nakon toga, potaknuti II. vatikanskim koncilom da redovnici obnove svoja nadahnuća na vlastitim izvorima, isusovci, okupljeni na XXXI. generalnoj kongregaciji (1965.), prihvatili su ista stajališta. Bez odgađanja p. Arrupe je sazvao sastanak 25 stručnjaka iz područja duhovnosti iz svih asistencija, koordiniranih p. Mauriceom Giulianijem, da mu daju svoje mišljenje. Centar, koji je trebao biti usmjeren prema istraživanju, širenju i formaciji, tako je postao centar za animaciju i promociju ignacijanske duhovnosti. Tijekom dvadeset godina ravnatelj Centra posjećivao je provincije da iz

prve ruke vidi što provincije čine, izdavao je knjige, započeo je s izdavanjem časopisa CIS i organizirao godišnje tečajeve u Rimu, koji je uključivao mogućnost obavljanja duhovnih vježba i, u tome kontekstu, posjetiti ignacijanske lokalitete i/ili Svetu zemlju. U prvim godinama svojega postojanja CIS je pokazao zamjetnu poticajnu snagu i pobudio je veliko zanimanje za Ignacijevu "Autobiografiju", njegova pisma, za "Duhovne vježbe" i "Konstitucije". Predmet proučavanja bilo je duhovno razlučivanje – osobno i zajedničko – i upoznavanje toga instrumenta dovelo je do novoga pogleda na stvari.

Nasljednik p. Luisa Gonzalesa na mjestu ravnatelja CIS-a (1980.) bio je p. Herbert Alphonso, iz provincije Bombay, velik poznavatelj ignacijanske duhovnosti, koji





je radu Centra dao veću sustavnost. No, p. Arthur Vella, iz Malteške provincije, bio je taj koji je, na zahtjev p. generala Petera-Hansa Kolvenbacha, organizirao prijelaz iz Centra, koji djeluje u Rimu, u Tajništvo za promicanje ignacijanske duhovnosti. Od tada to tajništvo, koje ovisi o P. Generalu, treba reflektirati i pomagati isusovcima i njihovim apostolskim djelima tako da budu prožeti ignacijanskom duhovnošću.

P. Joe Tetlow iz provincije New Orleans, SAD, poznat po svome djelu "Choosing Christ in the World" (1989.) o davanju duhovnih vježba prema uvodnim napomenama 18 i 19, bio je ravnatelj Tajništva od 1996. do 2004. Tri pozitivna rezultata obilježavaju ovo razdoblje: 1. obnova formata, usmjerenja i sadržaja časopisa CIS; 2. povremeni susreti voditelja domova duhovnih vježba i duhovnih centara s ostalim stručnjacima; to je vodilo izdavanju novoga, opširnijeg "Kataloga" u kojemu se spominje preko 250 Družbinih centara za duhovnost; 3. izdavanje "Napomena o duhovnim vježbama", prave upute o tome kako se duhovne vježbe daju danas; to je posao koji je poduzet tijekom nekoliko godina i uz suradnju mnogo ljudi.

Posao Tajništva u promicanju ignacijanske duhovnosti usmjeren je prema trima



dimenzijama koje djeluju kao podloga životu i djelovanju Družbe Isusove:

1. Duhovnost koju žive isusovci i ostali redovnici i laici ignacijanske duhovnosti. To mora uzeti u obzir duhovni etos Družbe kao apostolskoga tijela: ignacijanska karizma koju živi svaki isusovac utjelovljena je i u svako njegovo djelo.

2. Posebno obilježje duhovnosti vlastito svakome apostolskom djelu: npr. duhovne obnove koje se daju učenicima, profesorima i roditeljima u našim školama, radionice o ignacijanskoj molitvi, duhovne vježbe u svakodnevnome životu u našim župama, duhovno razlučivanje koje provode naši socijalni centri itd.

3. Institucije ignacijanske duhovnosti. Centri duhovnosti, kuće i apostolat duhovnih vježba, ignacijanski centri "Vjera i kultura", formativne skupine u ignacijanskoj tradiciji za laike itd. Danas postoji oko 260 takvih centara u svim Družbinim provincijama.

Današnji posao Tajništva uključuje širok djelokrug posla: odgovoriti na zadatke koje mu povjerava P. General, surađivati s ostalim tijelima Generalne kurije, posjećivati centre duhovnosti, sudjelovati na susretima, organizirati savjetodavne sastanke, izdavati časopis CIS... Međutim, postoje tri glavna izdavanja koji stoje pred nama.

1. Ignacijanska duhovnost u svim apostolskim djelima Družbe kao krucijalni element usmjerenja i stila. Želimo da ovaj ignacijanski ton danas bude očitiji nego ikada. Iz te želje su se rodile publikacije: "Značajke ignacijanskog odgoja" (1986.) i "Značajke isusovačkoga socijalnog apostolata" (1998.). Duhovne vježbe postaju inspiracija i odnosna točka svakoga apostolskog djelovanja.

2. Suradnja u poslanju isusovaca, ostalih redovnika i, na poseban način, laika. Ova suradnja laika u djelima Družbe, isusovaca u djelima laika i obostrana u zajedničkim poslovima pravi je znak vremena, dar koji traži razlučivanje i zadatak za sve nas. Suočeni smo s ozbiljnim i teškim izazovima. Kako staviti u isti položaj redovnike i laike u zajedničkome poslanju i zadatku? Kako ih educirati da rade kao skupina s komplementarnim funkcijama? Kako prepoznati identično duhovno iskustvo koje izvire iz duhovnih vježba?



p. Edward Mercieca za vrijeme duhovnih vježba u srpnju 2006. na Jordanvcu


3. Kako osigurati kakvoću voditelja duhovnih vježba i ostalih duhovnih vođa? Duhovne vježbe koje se daju u različitim oblicima – zatvorene duhovne vježbe, duhovne vježbe u svakodnevnome život, osobno vođene i propovijedane duhovne vježbe – danas možemo pronaći svuda u svijetu. Slično tomu, postoje tečajevi za one koji vode duhovne vježbe, bilo isusovce, druge redovnike ili laike. To bi trebala jamčiti solidna trajna formacija pratitelja i voditelja. Ovdje spada i “duhovna pratnja” na ignacijanski način, ono što se tradicionalno zvalo duhovno vodstvo, čije ponovno otkriće pobuđuje velik interes.

Najpoznatiji aktualni posao Tajništva je izdavanje “Časopisa za ignacijansku duhovnost” (CIS) s tri izdanja godišnje na engleskome, španjolskom i francuskom jeziku. Naš časopis se distribuira u preko devedeset zemalja i zbog toga je iznimno sredstvo za širenje ignacijanske duhovnosti i pružanja informacija o značajnijim pothvatima. Članci i ostali izvještaji daju jasnu sliku o načinu na koji se danas daju duhovne vježbe, ali i nedavne studije o Konstitucijama, o iskustvima vjere koja ostvaruje pravednost i o iskustvu ignacijanske duhovnosti u svakodnevnome životu. CIS je namijenjen isusovcima, ostalim redovnicima koji

su nadahnuti ignacijanskom duhovnošću i širokoj mreži laika koji čine ignacijansku apostolsku obitelj.

U siječnju i veljači 2006. godine organizirana je radionica u Rimu u trajanju od mjesec dana s temom “Duhovno vodstvo u ignacijanskoj tradiciji”. Sudjelovalo je 100 osoba: 55 isusovaca, 2 dijecezanska svećenika, 1 luteranski pastor, 1 redovnik, 24 redovnice i 17 laika. Ovaj probni tečaj doživio je velik uspjeh. Potaknuti ovime namjeravamo organizirati sličnu radionicu i iduće godine, od 15. siječnja do 2. veljače, kao dio trajne formacije.

Još su dva projekta u tijeku: katalog 26 časopisa o ignacijanskoj duhovnosti, koji se tiskaju širom svijeta, i internetska stranica na kojoj će biti dostupni svi članci tiskani u 112 brojeva CIS-a, koliko ih ima od početka izlazenja ovoga časopisa 1970. godine.

Konačno, želimo spomenuti i obnovu koja se ostvaruje u našim župama, u kojima više od 2000 isusovaca radi puno radno vrijeme. Naša je nakana produbiti istraživanje ignacijanskih značajka ovoga velikog apostolskog djela. Nadamo se da ćemo uskoro moći sakupiti i objaviti pastoralna iskustva i tečajeve formacije u kojima se ignacijanska duhovnost daje u službu Božjega naroda okupljena u župnu zajednicu. 



P. Stjepan Kušan, SJ

Razgovor vodio: Danijel Koraca, SJ

P. Stjepan Kušan, isusovac od 1962., svećenik od 1973., profesor moralne teologije na Filozofsko-teološkome institutu Družbe Isusove u Zagrebu i sada upravitelj Pastoralnoga centra u Ohridu

IP: Trenutno se nalazite u Makedoniji, u Ohridu. Kako je došlo do toga da su isusovci došli u Makedoniju?

Isusovci su u Makedoniju, Skoplje, prvi put došli 1913. godine dok je Makedonija još bila pod turskom vlašću. Pater Jambreković je poslao blaženu Majku Terezu u samostan, poslije potresa 1993. organizirali smo pastoralni rad u tome gradu sagradivši baraku umjesto potresom srušene crkve. Iako je sagrađena nova katedrala, ta crkvića još postoji i u njoj se služe svete mise na zapadnome i istočnom obredu. Ujedno se tu održava vjeronauk za prvopričesnike i kriznanike. Godine 1999., za vrijeme kosovske krize, zamolio nas je "Renovabis", njemačka dobrotvorna organizacija, da organiziramo pomoć za kosovske izbjeglice. Skopski biskup je jednom zgodom rekao: "Pater, mnogi dođu u Makedoniju i više se ne vraćaju; vi stalno navraćate, imamo osjećaj da nas volite." Otišao je tadašnjemu provincijalu i molio da mu dadne dva patra. Kocka je pala na p. Srečka Cetinića i na mene. I eto nas tamo.

IP: Možete li nam reći čime se isusovci u Makedoniji bave? Što ljudima znači prisutnost rimokatoličkoga svećenika u većinski pravoslavnoj državi?

U Ohridu, filijali župe Bitola, vodimo pastoralni centar i brinemo se za relativno mali broj katoličkih vjernika. Pastoralni centar je dovoljno velik da možemo smjestiti do 50 ljudi. U njemu organiziramo duhovne programe za različite skupine ljudi iz Makedonije, Albanije, Kosova i Bugarske. Skupine obuhvaćaju mladež, starije osobe, bračne parove i župne aktiviste. Imamo gostiju i

iz Hrvatske, Poljske i Slovenije. Samo ove godine, od početka godine, ugostili smo preko 600 ljudi. Pomažemo u župi Skoplje kad god je to potrebno. Ja imam nedjeljom u Skoplju sv. misu za katolike engleskoga govorećeg područja.

Osim toga, s jednom pravoslavnom župom u Ohridu imamo zajedničke projekte. Organiziramo tečajeve engleskoga i njemačkog jezika za odrasle. Na kraju petomjesečnoga tečaja izdajemo diplome na kojima je lik Presvete Bogorodice s natpisom "Pravoslavni hram sv. Giorgija" i "Katolička crkva Ohrid". Potpisom i pečatom jedne i druge Crkve potvrđujemo istinitost diplome. Planiramo i tečaj talijanskoga i



albanskog jezika. Do sada je tečaj završilo oko 900 ljudi. Iz tih skupina nastao je vjeronauk za odrasle i djecu, što je rijetkost u Pravoslavnoj crkvi u Makedoniji. Koliko mi je poznato, takav vjeronauk postoji samo u još dvije crkve u Skoplju. Djeca su imala prvi put u povijesti božićnu i uskrсну priredbu uz, za moje pravoslavne kolege, neviđen broj prisutnih ljudi i televiziju.

Imamo i projekt za djecu oboljelu od cerebralne paralize. Ta djeca su od ponedjeljka do petka po pet sati zajedno, uz dobro organiziran i motiviran tim. Izjava jednoga dečka od 22 godine: "Tri pati te sonuvav, kaj si be otec?" (Triput sam te sanjao, gdje si, oče?), mogla bi opisati što taj projekt znači ovoj djeci. Jedan dječak je umro, sprovod su vodila sva trojica svećenika koji rade u toj crkvi, s njima i ja odjeven u našu liturgijsku odjeću. Dali su mi da pročitam jedno čitanje u crkvi i održim kratku propovijed. Za Božić dovedu djecu u našu crkvu da vide jaslice i čestitaju imendan p. Kušanu.

Imali smo čast ugostiti u našoj kući predsjednika Vjerske komisije i predsjednika makedonskoga Parlamenta. Uz posjet predsjednika Parlamenta primijenjen je protokol. Prije njegova dolaska došla je službena osoba da vidi kakvu kavu kuhamo. Predsjednik je u ugodnu razgovoru ostao više od sat vremena.

Pravoslavni hram sv. Giorgija ima kuhinju u kojoj se kuha hrana i za goste u našoj kući. Dovoljno je reći kada treba biti obrok i za koliko ljudi. Suradnici u pravoslavnoj parokiji donesu jelo, serviraju i sve uredno srede poslije obroka. Bez njihove pomoći mi ne bismo mogli funkcionirati kao pastoralni centar.

I još jedna zanimljivost: žena jednoga od naših pravoslavni kolega pomaže nam u spremanju kuće prije dolaska i nakon odlaska gostiju. To se ne događa posvuda. Uveli smo i praksu da se sva trojica svećenika sa svojim ženama, p. Srečko i ja nađemo zajedno na ručku barem jedanput godišnje. Pravoslavni mitropolit Timotej nas je počastio svojom prisutnošću za vrijeme godišnje skupštine Isusovačke službe za izbjeglice. Redovito nas pozivaju k sebi za njihove župne blagdane.

Osim naše djelatnosti u Makedoniji, nismo zaboravili ni Bugarsku koja je teritorij

Hrvatske provincije Družbe Isusove. Početkom kolovoza ove godine vodio sam drugi tjedan ignacijanskih duhovnih vježba za šestero mladih intelektualaca u Plovdivu; jedan od njih je pravoslavni svećenik. U Plovdivu su hrvatski isusovci imali sjemenište, a u Sofiji rezidenciju. U sjemenišnoj zgradi, koja nam je bila oduzeta, sada se nalazi Pravoslavna teološka akademija, a na mjestu rezidencije u Sofiji sagrađena je policijska stanica.



IP: Već dugi niz godina Vi ste ravnatelj Jesuit Refugee Servicea – Isusovačke službe za izbjeglice za ovaj, jugoistočni dio Europe. Ta je organizacija ove godine na međunarodnoj razini slavila 25 godina postojanja. Što je sve JRS učinio i što još uvijek čini na ovim prostorima? Mislim tu na čitavo područje države koja se nekoć zvala Jugoslavija.

Zahvaljujući potpori mnogih ljudi iz inozemstva, a još više našim poglavarima, velikodušnim mladim isusovcima od kojih su u službi naše organizacije bili i više od godinu dana, pomagali smo izbjeglicama i prognanicima od 1991. godine. Organizirali smo se kao udruga 1993. Od tada smo imali puno projekata: stipendije đacima i studentima izbjeglicama i prognanicima iz Bosne i Hrvatske. Bilo ih je gotovo 1000, organizirali smo osnovnu školu u velikome šatoru za izbjeglice iz Velike Kladuše, njih je bilo oko 800. Nakon njihova povratka pomagali smo u obnovi škola. U Kninu i sada imamo vrtić u kojemu su djeca izbjeglica i povratnika. U Sisku, u kampu "Tehnika", pomagali smo povratnicima, a u Dumačama kod Petrinje izbjeglicama iz Letnice (Kosovo). Bili smo prisutni u izbjegličkim naseljima kod Đakova i Osijeka. U Bosni i Hercegovini smo imali dva velika projekta



za djecu i stare, žrtve mina tijekom dugih osam godina. Na području župe Grbavica u Sarajevu brinemo se za stare ljude koji žive sami u svojim stanovima. Uz pomoć dobrovoljaca iz inozemstva obnavljali smo kuće u Borovici, Sarajevu, Tramošnici, Bugojnu, Pakracu, Glini, na području Benkovca i Kistanja. Imali smo kompjutorske škole za mlade u Sarajevu, Gromiljaku (Kiseljak), Beogradu, Smederevu, Skoplju, Strumici, Radovu, Novome Selu, Gevgeliji i Ohridu. U Srbiji smo pomagali izbjeglicama iz Bosne, Hrvatske i Kosova u pedesetak kolektivnih centara, pomažući pri normalnu funkcioniranju vodovoda, struje, sanitarnih čvorova i nabavkom higijenskoga materijala, ponegdje i dodatnom hranom. Za tu djelatnost smo primili više pisanih pohvala i zahvala raznih institucija. U Crnoj Gori smo pomagali školi izbjeglica Albanaca s Kosova do njihova povratka kući. Ravnatelj Staračkoga doma u Risnu, za kojega smo samo prebacili novac jedne švicarske organizacije kojim je kupio automobil davne 1993., svakoga Božića i Uskrsa šalje čestitke. Na Kosovu smo pomagali ljudima koji su ostali u Janjevu i Letnici i jednu ambulantu u srpskome selu blizu Janjeva. Sada još imamo na Kosovu projekt za djecu i mlade žrtve mina koji traje od 2001. Usto, zajedno s luksemburškim Caritasom pomažemo djeci povratnicima da se pripreme za prelazak u škole na Kosovu. U Makedoniji smo opremili, u suradnji s Ministarstvom za socijalnu skrb, jedan centar za beskućnike i domove za hendikepiranu djecu u Demir Hisaru i Demir Kapiji.

IP: Vi ste i delegat p. provincijala za gimnaziju u Prizrenu. Koja je uloga Hrvatske provincije Družbe Isusove u osnivanju i vodstvu gimnazije?

Gimnaziju u Prizrenu su organizirali njemački i hrvatski isusovci. U tu je svrhu osnovana uduga "Loyola Gymnasium" koja je nositelj projekta. Udrugu čini osam pravnih osoba. Direktor projekta je p. Walter Happel, njemački isusovac. U prvoj godini smo imali 180 djece od kojih su 70% muslimani. U dačkome domu rade sestre


franjevke Crnogorske provincije, a djeca iz Prizrena dolaze u školu školskim autobusom. Djeca dolaze u gimnaziju nakon završena 6. razreda osnovne škole (na Kosovu osnovna škola traje devet godina). Kod nas ostaju do velike mature, dakle punih osam godina. Ove godine ima 140 novih đaka.

IP: Koji su planovi naše Provincije za budućnost gimnazije budući da se ona nalazi na teritoriju HPDI?

Za sada se planira da se u kampu škole nastani isusovačka zajednica, najvjerojatnije internacionalnoga karaktera. Naš pater Shtjefen Dodes je u tu svrhu poslan na specijalizaciju u Innsbruck.

IP: Nedavno ste postali i vitez Malteškoga reda? Možete li nam reći što to znači?

Da, postao sam vitezom jedne grane viteškoga reda engleskoga govornog područja. Zove se Viteški red ovratnika Sv. Agate od Paterna. Taj red je bio dugo godina aktivan u Bosni i Hercegovini, točnije u okolici Medugorja. Odlučili su proširiti svoju humanitarnu djelatnost i na Makedoniju. Naletjeli su na mene i ja sam im omogućio kontakt s Caritasom Pravoslavne crkve koji se zove "Milosrdije". Ta organizacija ima dobru infrastrukturu i u stanju je primiti i dalje prosljediti pomoć koja joj je ponuđena. Nakon dvogodišnje suradnje i kontakata ponudili su mi članstvo u svome viteškom redu. Ceremonija je bila 1. kolovoza ove godine. U red je primljeno dvoje katolika i dva pravoslavca u našoj crkvi u Ohridu. Ceremoniju je uzveličao pravoslavni crkveni zbor i zbor gradske gimnazije.

Zahvaljujemo na razgovoru i želimo Vam i dalje puno Božjega blagoslova u Vašemu radu! 



Provincijske duhovne vježbe na Jordanovcu

Siniša Štambuk, SJ

Od 13. do 21. srpnja ove godine u Zagrebu, na Jordanovcu (Kolegij sv. Josipa i prostorije FFDI-a) održane su osmodnevne duhovne vježbe za članove Hrvatske provincije Družbe Isusove. Zajedničke su vježbe održane u sklopu proslave velikih isusovačkih jubileja, a naša Provincija ove godine proslavlja i 400. obljetnicu svoga djelovanja na ovim prostorima, što je možda najizravniji razlog duhovnih vježba na razini Provincije.

trebamo ponovno pronaći onaj “čvrsti oslonac” na koji se kao Provincija možemo osloniti, kako bismo već danas odgovorili aktualnim potrebama i zahtjevima koji se pred našu Provinciju postavljaju. Time je predložio usmjerenje i motivaciju za sam tijekom duhovnih vježba.

Nagovori su bili simultano prevedeni s talijanskoga jezika, što je donekle usporilo dinamizam samih vježba, ali su ignacijanski okviri i smjernice zadržani. Jedan od zani-



Voditelj duhovnih vježba bio je p. Edward Mercieca iz naše isusovačke Kurije u Rimu, koji na području ignacijanske duhovnosti ima višedesetljetno iskustvo. Posjećenost je bila iznimna, više od 50 isusovaca obavilo je zajedničke duhovne vježbe. Sudionici su pristigli iz svih isusovačkih kuća na području Provincije, pa i izvan nje. Pridružila su nam se i dvojica subraće iz Slovenije, kao i naš subrat, mons. Valentin Pozaić, pomoćni biskup zagrebački. Premda različitih dobi i uzrasta: patri, braća, skolastici i novaci, ozbiljno su sudjelovali u ovome programu. Razumljivo je da za toliko i tako raznovrsno ljudstvo nije bilo lako iznaći način vođenja vježba; njihov naglasak i usmjerenje koji bi u većoj ili manjoj mjeri bili prikladni za sve. Utoliko su same vježbe bile šire i općenitije.

U uvodnome nagovoru p. Mercieca je kazao kako u današnjim prilikama, nerijetko ispunjenim sumnjama i strahovima,

mljivih nagovora odnosio se upravo na ono što je sve sudionike povezivalo – različitost dobi te krize i izazovi koje one stavljaju pred pojedinca i zajednicu – kako s društvenoga i psihološkoga, tako i s duhovnoga vidika. Gotovo su svi polaznici ovu temu pozdravili svojom pozornošću. Predložaka svetopisamskoga teksta bilo je mnogo te je svatko mogao pronaći nešto poticajno i korisno. Nagovori su održavani u podne i navečer, a zajedničko misno slavlje prije večere. Posljednjega je dana bila predviđena adoracija, čitavo dopodne, kao i jutarnja i popodnevna razmatranja. Posljednjega dana u 17 sati uslijedila je razmjena iskustava i dojmova s duhovnih vježba, što je na poseban način pridonijelo zajedništvu sudionika. Odmah potom uslijedilo je svečano misno slavlje nakon kojega je upriličena zajednička svečana večera, kao službeni završetak duhovnih vježba. **IP**



Arrupe mjesec 2006.

Ivan Mandurić, SJ

Ponekad godina, osim svojih poznatih dvanaest mjeseci, ima i ovaj – Arrupe mjesec. Najčešće je to jedan neobičan jesenski mjesec, a eto, ponekad zna biti i ljetni, vrući ili čak najvrući mjesec u godini – baš kao što to ljetos bješe. Malo ljudi znade da uopće i postoji još i mjesec Arrupe koji, doduše, i nije poznat tako dugo, otkriven je tek prije kojih 30-ak godina. Ali, kako postoje školska godina, crkvena godina, kalendarska godina i druge te kako i kalendara ima različitih, tako, eto, postoji i jedan sasvim poseban, isusovački mjesec – Arrupe mjesec.

Dobro znademo da čovjek na svome duhovnom putu – bilo kojega zvanja on bio – lako može izgubiti onu početnu viziju, prvu ideju i početni zanos te ostati bez motiva i svježine i zateći se zbunjen i nesiguran. Bez obzira kakva nas oduševljenja zahvaćala, svi imamo iskustvo gubljenja snage i bujanja sumnja koje se obično poklope s nekim novim “uvidima” kojih prije nismo imali, pa čak i onda kada smo si “doživotnu” riječ dali. Jer, život ne pika naša davna samoobećanja, on se ne da zacementirati, nego svakoga dana zahtijeva ponovnu vjernost i ustrajnost. A to se događa čak i u najplemenitijemu pozivu kao što je svećenički. Međutim, svećenički poziv kao takav osobito ne trpi zdvajanja, sumnje i kolebanja. Zahtijeva temeljit i čist odnos i izvana i iznutra. Zato jer biti svećenik znači doista potpuno biti čovjek za druge.

Kada pak govorimo o svećeniku isusovcu, onda zapravo govorimo o radikalnu načinu svećeničkoga zvanja. Jer, načela Družbe upravo su neodvojiva od onoga *magis* koje se još i više trsi za tim da Bogu daje sve: bez ostatka i taktiziranja, bez odgađanja i suzdržavanja. Bogu dati više od onoga što je započeto, više od onoga što se mora i

treba, od onoga što se prvotno htjelo... “pa i među Turke poći, ako treba”. Trsi se dati Bogu sve i onda kada ništa ne prima natrag u vidu nagrade, posebnih zadovoljština, bilo čega što bi bilo ukalkulirano u razloge toga radikalizma. Jer, biti isusovac upravo znači biti svećenik na radikalnan način, na način *magis*: više, najviše, sve; radikalno ljubeći! Onako kao što to pjeva jedan poznati ovogodišnji jubilarac – isusovac sv. Franjo Ksaverski:

*“Ja ljubim te, o Bože blag,
ne zato što je raj mi drag
ni zato da međ’ proklete
Ti bacio me ne bi.
...Već ljubim te k’o mene ti
i vijekom ću te ljubiti
tek što si Kraljem srca mog,
tek stoga što si višnji Bog.”*

Osim bez gesla *magis*, isusovac je nezamisliv i bez ignacijanske *indiferencije* – ravnodušnosti prema bilo kakvim zadovoljštinama, osobnim karijerizmima i uspjesima. Nena vezan je na to da pošto-poto bude po njegovu planu, da osobno bude priznat i poznat. Nena vezan je na konkretna mjesta, stvari, poslove, pa i ljude. On je, obuzet pogledom u vječnost, najodsutniji od konkretnoga trenutka jer život nikada ne daje ni za kakvu “zdjelu leće”, ali i najprisutniji u svakome: u njemu život daje za druge, uvijek spreman umirati i umrijeti, ne kasnije i drugdje, nego ovdje i sada. On je sav samo u predanju Božjoj volji i jedino mu je ona mjerilo i jedina nju bezuvjetno traži, moleći zajedno sa svetim Ignacijem: “...Daj mi samo svoju milost i svoju ljubav i to mi je dosta.”

Normalno je da mlada isusovca, na početku njegova zvanja (dok se ono rađa ili se za njega odlučuje), privlače upravo svi ti spomenuti radikalizmi. Radikalnan poziv budi i

radikalna pristajanja, pa i radikalne osjećaje, koji su znak dobra izbora. A baš tako bješe i kod prvih apostola ili kod prvih učenika koji oduševljeno krenuše za Kristom.

Mjesec Arrupe ipak nije tu da potakne na smanjenje i srezivanje radikalizama. On nema za cilj pozvati ga da svoje idealizme skrati, amputira i kastrira. Naprotiv, on je tu da rastjera magle i sumnje, strahove i dvojbe. Nije zato da pozove na "razum", sugerirajući kako je to nerealno i neprirodno. Nego, on upravo pomaže otkriti kako je doista upravo i razumno slijediti Krista, jer ono to i jest. On uviđa kako nije sve ono što je razumno u očima svijeta razumno i u sebi. Naprotiv, često je suprotno! Ima za svrhu dozvati u sjećanje milost i ljepotu odabranosti kao posebnu čast i povlaštenost koju je ludo odbiti u zamjenu ma za što bilo! A bez toga ponovnog jasna uvida i bez raščišćavanja s alternativnim solucijama – stranputicama vjernosti Kristu, bez toga se neće dati biti svećenik na radikalnan način – neće se moći biti isusovac.

Eto, tako je to, prije 30-ak godina, zamislio p. Pedro Arrupe, tadašnji general Družbe Isusove, Bask, kao i Ignacije. I

jednako kao i naš utemeljitelj, uvijek s motivom onoga *više* htio je da njegovi sinovi i danas mogu postajati krajnje raspoloživi i ohrabreni da se i dalje jednako kao nekada, radikalno, sasvim radikalno imaju hrabrosti i raspoloženja svrstavati uz Krista, pod njegovu zastavu, u svemu ga nasljedujući: u siromaštvu, jednostavnosti, trpljenju, prezenosti... I da zato neposredno pred ređenje, u isusovačkome mjesecu, još jednom uvide i sagledaju svu ljepotu i privlačnost biti isusovcem, i biti to do kraja.

Pa tako i bješe, godine Gospodnje 2006., mjeseca Arrupea, u Zagrebu, njih sedam drugova... baš onoliko koliko ih na početku s Ignacijem bješe kada su se upustili u nesagledivu avanturu s Kristom, davno, prije više od 450 godina. Tako isto i mi – Danijel Koraca, Sebastian Šujević, Mikołaj Martynjak, Siniša Štambuk, Damir Kočiš, Mate Samardžić i Ivan Mandurić – pod vodstvom p. Vatroslava Halambeka, na Jordanovcu, provedosmo mjesec dana u molitvi, razmišljanju i traženju, izučavanju i duhovnim vježbama te prodosmo jedno od posljednjih uspinjanja do radikalnoga svećeničkog ređenja: doista biti isusovac! **IP**



*Sebastian Šujević, Danijel Koraca, Mate Samardžić
i Damir Kočiš s kardinalom Bozanićem*



EJIF 2006.

Antonio Kolar, SJ

Ovogodišnji EJIF ugostila je Catallonska provincija u Španjolskoj. Sudjelovalo je 19 skolastika iz 12 europskih provincija (Španjolske, Njemačke, Italije, Poljske, Malte, Austrije, Slovačke, Belgije, Nizozemske, Slovenije, Francuske, Hrvatske).

Zahtjevi današnjega vremena usmjerili su organizatore ovogodišnjega susreta europskih isusovaca u formaciji u Salamanci prema ideji okvirna radnoga plana pod nazivom "Propovijedanje evanđelja danas – kako evanđelje približiti čovjeku današnjice?"

Sam susret se odvijao u tri tjedna. U prvome smo se upoznali, predstavili provincije iz kojih dolazimo te smo se intenzivno i kreativno bavili tematikom predstavljenom u naslovu susreta. U drugome smo obavili duhovne vježbe u Villagarciji pod vodstvom provincijala Irske provincije Johna Dardisa. U trećemu smo napravili mali osvrt na sve ono što smo doživjeli i kreativnim radom stvorili, kako u duhovnome, tako i konkretno literarnome ili scenskom smislu.

Glavni animator ovogodišnjega EJIF-a bio je p. James Hanvey, iz Britanske provincije. Upravo je prvi tjedan prošao u najintenzivnijemu radu, prožetom iskrenim prijateljstvom u Gospodinu i opipljivom povezanošću u duhu Družbe, što se posebno očitovalo u stavovima glede pojedinih problema koje smo doticali. Naime, poseban je bio osjećaj promatrati i oslušivati

dvadesetak ljudi pristiglih iz tako različitih sredina koji su se ipak tako jasno pokazali zajednicom koju povezuje zajednički ideal: slijediti Krista u Družbi Isusovoj.

Naša kreativnost se manifestirala u manjim skupinama koje su odvojeno obrađivale teme dogovorene na konferencijama svake prethodne večeri. Tako smo dopodnevna prvoga tjedna provodili u manjim skupinama raspravljajući o zadanim i pokušavajući zaključke pretočiti u slovo, scenu, film, notu i sl. Nastajali su pravi mali umjetnički pothvati koje smo na večernjim konferencijama dijelili među sobom kao skupine. Od velike je pomoći u tome smislu bio skolastik Giuseppe Zito, koji studira filmske znanosti u Los Angelesu, u Americi.

Drugi smo tjedan proveli u duhovnim vježbama pod vodstvom p. Johna Dardisa, u mjestu Villagarcia, udaljenom stotinjak kilometara od Salamance. Nakon završenih duhovnih vježba uputili smo se autobusom prema Javieru gdje smo obnovili zavjete te se vratili u Salamancu. Treći tjedan je bio tjedan druženja subraće u kojemu smo dijelili radost zbog zajedništva i duhovno iskustvo te stečene dojmove. Dana 21. kolovoza smo se pozdravili jedni s drugima u nadi da kontakti neće nestati te da će se na djelu pokazati ono što smo zaključili tijekom ova tri tjedna o univerzalnosti Družbe kako u poslanju, tako i u samu njezinu tijelu. IP



Đakonsko ređenje na Jordanovcu

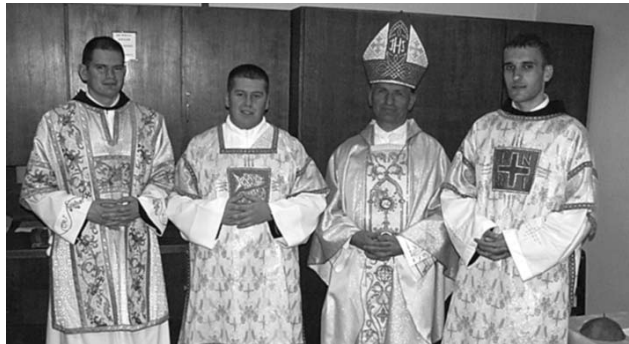
Danijel Koraca, SJ

U četvrtak, 5. listopada, pomoćni biskup zagrebački mons. Valentin Pozaić zaredio je za đakona našega skolastika Danijela Koracu. Osim Danijela zaredena su i dvojica kandidata Hercegovačke franjevačke provincije. Svečano euharistijsko slavlje, uz koncelebraciju tridesetak svećenika, započelo je u 12.00 sati u župnoj crkvi Bezgrješnoga Srca Marijina.

Uz biskupa glavni su koncelebranti bili naš provincijal, p. Ivan Koprek, i fra Slavko Soldo, provincijal Hercegovačke franjevačke provincije.

Biskup je u svojoj propovijedi, govoreći ređenima o njihovoj novoj službi u Crkvi, naglasio: "Poslanje đakona je trostruka *diakonia*: on je u službi Riječi, euharistije i siromaha. Zato će svakome od vas biti rečeno: 'Primi evanđelje Kristovo, kojemu si postao navjestitelj'... Vi ćete biti navjestitelji riječi Božje! – ne svoje, ne ljudske izmišljotine, već one Riječi koja je živa i djelotvorna, oštrija od svakoga dvosjekla mača (Hebr 4,12). Bit ćete navjestitelji: bez kompromisa, bez umotavanja, bez oklijevanja, bez straha i kompleksa pred terorom relativizma lažne javnosti, koja se ponekad čak i kulturom naziva.


Kao zaredeni đakoni vi ćete biti proroci novoga svijeta, ne onoga staroga egoističnoga, predana strastima izopačenima; vi ćete biti svjedoci i navjestitelji Radosne vijesti koji ulaze u sve pore i tmine ljudskoga bića, ali koji se ne daju zatvoriti u grješne i uske, čovjeka nedostojne horizonte. Vi ćete biti dragocjeno životno svjedočanstvo da je moguće, i čovjeka jedino dostojno, biti jednostavan, siromašan, čist – i odan volji Onoga koji te zove i šalje.



Kao zaredeni đakoni proglašavat ćete "Tajnu vjere – Otajstvo vjere" – bit ćete službenici sakramenta ljubavi. Upravo onako kako molimo u krunici otajstava svjetla: 'Koji nam se u otajstvu euharistije darovao'. I vi jeste – i bit ćete dar – dar Božje ljubavi vašoj redovničkoj zajednici i po njoj Crkvi. Crkva vas radosno prima, ponosna na vas i na vaše redovničke zavjete. Vi ste dar – Ljubavi. Očima srca vidjet ćete, razumjet ćete i djelovat ćete posvuda gdje vas potreba tolike braće i sestara pozove.

Poput svoga Učitelja, Krista Gospodina, vi ćete Ljubav naviještati: *Deus caritas est*. Vi nećete o Ljubavi samo govoriti. Vi ćete Ljubav životom svjedočiti – velikodušno, nesebično, samozatajno. I to ćete činiti u zajednici Ljubavi – u Crkvi."

Ova je misa bila ujedno i zaziv Duha Svetoga za novu akademsku godinu Filozofskoga fakulteta Družbe Isusove i Filozofsko-teološkoga instituta Družbe Isusove. Euharistijsko slavlje je svojim pjevanjem uveličao zbor studenata spomenutih institucija.

Slavlje je nastavljeno bratskim druženjem u blagovaonici Kolegija. 



Otvoren “Langov dom” za stare i nemoćne osobe

Marija Cvitanović, prof.

U subotu 21. listopada 2006. godine Zaklada “Biskup Josip Lang” otvorila je svoj prvi dom za stare, bolesne i siromašne osobe u Maloj Gorici kod Petrinje. Velikom humanitarnom akcijom pod nazivom “Ne zaboravi me”, koja je započela koncem 2005. i nastavljena u 2006. godini, skupljeno je dovoljno financijskih i materijalnih sredstava da se obnovi i preuredi bivši samostan časnih sestara franjevki misionarki u Maloj Gorici i pretvori u starački dom obiteljskoga tipa.

Spomenutu humanitarnu akciju svesrdno su medijski i financijski poduprli: Hrvatska radiotelevizija, T-com i Europapress holding. Spomenute ustanove su uz Zakladu “Biskup Josip Lang” postale glavni nositelji ove humanitarne akcije koja danas pokazuje svoje vidljive rezultate. Akciju su profesionalno, i to *gratis*, osmislili stručnjaci iz agencije “Premisa” i agencije “Bruketa-Žinić” kojima još jednom od srca zahvaljujemo.

U ovu humanitarnu akciju uključili su se naši popularni pjevači koje je okupila gospođica Lidija Samardžija i motivirala ih da za ovaj projekt snime svoje pjesme i zajednički otpjevaju pjesmu po kojoj je album nazvan – “Tvoje ljubavi sam žedan”, što su oni velikodušno i *gratis* učinili. Hrvatski katolički radio je posudio svoju etiketu “Crosacro” i u koprodukciji s Croatia recordsom izdao spomenuti album.



Dom je blagoslovio pater Antun Cvek, SJ, upravitelj Zaklade koji je za vrijeme Domovinskoga rata spašavao kuću od potpunog raspadanja. Nakon njegove blagoslovne molitve vrpca je prerezala gospođica Marijana Petir, dožupanica Sisačko-moslavačke županije, i tako simbolički otvorila dom za stare, nemoćne i siromašne osobe. Dožupanica Petir je u svome govoru obećala da će poduprijeti projekt da se na zemljištu oko “Langova doma” osnuje edukativni centar za voćarstvo i da se tu čuvaju autohtone voćke koje izumiru.

P. Mijo Nikić, SJ, predsjednik Zaklade, iznio je povijest humanitarne akcije “Ne zaboravi me” u kojoj je prikupljen novac za obnovu samostana, namještaj doma i uređenje okoliša. P. Nikić je posebno naglasio činjenicu da su u spomenutoj akciji bili uključeni građani iz čitave Republike Hrvatske.

U dom koji može primiti 19 korisnika bit će smještene stare, nemoćne i siromašne osobe, a njihovo uzdržavanje trebala bi financirati država, odnosno Vlada RH.

Želja voditelja Zaklade je da ovaj dom bude dom obiteljskoga tipa, da se u njemu ljudi rado druže i pomažu jedni drugima. Uz dom se nalazi lijepo uređen okoliš i preko 700 stabala ekoloških jabuka te malo jezero s ribama.

Na koncu pater je zaželio da svima koji su na bilo koji način doprinijeli otvaranju ovoga doma dobri i milosrdni Bog velikodušno uzvрати na ovome i na drugome svijetu. Isus jednom reče kako će na Sudnjemu danu obilno nagraditi svakoga koji je bližnjemu u nevolji pomogao i pružio mu samo čašu hladne vode. U ovoj akciji svi koji su se uključili učinili su puno više i zato ih čeka velika plaća na nebesima. Bog se ne da nadmašiti u velikodušnosti, zaključio je p. Nikić. IP

Naši novaci

Priradio: Smiljan Milićević, SJ

Ivica Čegec

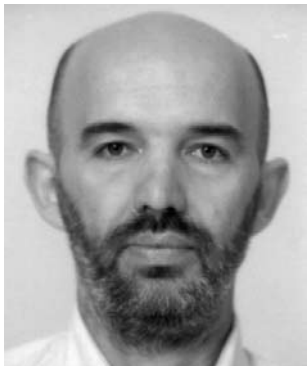


Rođen sam 17. prosinca 1973. godine u Ivanu Zelini, gdje sam završio osnovnu školu te redovito primio sve sakramente u župnoj crkvi. Kako sam bio aktivan u ministriranju, tako sam 1987. bio na duhovnoj obnovi za ministrante gdje sam prvi

put došao u doticaj s Družbom Isusovom. Kako je život tekao, sve važnija mi je bila duhovna strana te se sve češće javljala misao o posvećenju životu. Najviše utjecaja da i u mladenaštvu ostanem vezan za crkvu imala je nedjeljna misa za mlade koju je uveo župnik Ivan Šestak, a na kojoj je pjevao župni zbor mladih. Iako sam se kasno uključio u njihovo društvo, puno su mi pomogli u moje konačnom opredjeljenju. U to vrijeme sam sve više osjećao da sam pozvan na služenje većoj zajednici nego što je obiteljska. Jedno od najvećih usmjerenja u tome pravcu imale su pučke misije u mojoj župi 2002. godine, koje su vodili oci isusovci, p. Stjepan Kuzmić i p. Zvonko Vlah. Od tada pa do prvoga mjeseca 2005., kada sam

bio na još jednom razgovoru s p. Kuzmićem, bilo je još razmišljanja je li redovništvo put za mene ili ne, ali sam tada konačno odlučio ići u tome smjeru. Stupivši kasnije u kontakt s p. Miroslavom Čadekom, koji je zadužen za kandidate Družbe Isusove, stupio sam 14. rujna u aspiranturu na Fratrovcu, gdje sam pomagao u njezi bolesnih članova Družbe. Nakon aspiranture započeo sam novicijat te se sada nalazim u Splitu. Zahvaljujem dragome Bogu što mi je dao ovaj život, za ljude koje sam susreo, kao i za one koje ću susretati, one koji su mi pomagali na moje putu do zvanja. Još bih posebno zahvalio svima koje sam susretao na Fratrovcu, od osoblja do bolesnika, pastara i časne braće, i časnoj sestri Nataliji! Velika hvala! **IP**

Zdenko Azinović



Rođen sam 26. siječnja 1963. godine u Sarajevu. Do dvadeset i druge godine svojega života sam daleko od Boga kao rasipni sin u ispraznostima ovoga svijeta. Tada se

dogada najvažniji događaj u momemu životu. Kao tolike grešnike, Bog me je pogledao, smilovao mi se, dotaknuo i vratio sebi. Odmah nakon toga osjetio sam poziv, ali dugo vremena nisam skupo hrabrosti odazvati se. Godine 1990., nakon razgovora s jednim svećenikom, odlučio sam slijediti volju Božju i reći Isusu: "Evo me!" Nažalost, dolazi rat. Nakon rata ohladio sam se u vjeri i mislio da me Bog ne treba ovakva. Bilo je to vrijeme velike borbe sa samim sobom. Godine 1997. u grad dolaze neokatekumeni i Duh Sveti me preko njih izvlači iz moje mlakosti i opet budi u meni želju za posveće-

nim životom. Dugo sam molio za volju Božju, razgovarao s p. Hangom i odlučio sam se za zvanje časnoga brata u Družbi Isusovoj. Zahvaljujem Bogu koji se nije umorio sa mnom i nije odustao od mene. Zahvaljujem posebno p. Ivanu Hangu i p. Vladimiru Vasilju, a onda i svima koji su molili za mene i podupirali me u mojoj odluci. Sada spoznajem da je sve lijepo što mi se dogodilo djelo Gospodnje, i ova nezasluzena milost što me je pozvao na posvećeni život. I zato ga neprestano molim: "Bože, koji si u meni i sa mnom započeo dobro djelo, dovrši ga na tvoju veću slavu i spasenje duša." **IP**

**Tvrtko Krželj**

Roden sam 20. srpnja 1987. u Splitu. Od 1992. živio sam s roditeljima, dvojicom braće i dvije sestre u Velikom Nečujmu na otoku Šolti. Osnovnu školu sam pohađao na Šolti, a kao sjemeništarac splitsko-

ga sjemeništa Nadbiskupijsku klasičnu gimnaziju. Duhovno zvanje sam osjetio u šestome razredu osnovne škole, koje se od tada polako i sigurno razvijalo. Isusovce sam prvi put vidio na Fratrovcu za vrijeme Obiteljske ljetne škole još kao pučkoškolac. Od kada sam dobio poziv, uvijek sam razmišljao poziva li me Bog u dijecezance ili u isusovce. Uvidio sam da me Bog zove u isusovce za vrijeme četvrtoga razreda gimnazije pa sam se preko p. Jure Bosančića upoznao s p. Miroslavom Čadekom, i bio sam primljen u Družbu. U novicijat sam stupio 25. rujna 2006. godine. U zvanju mi je ponajprije pomogao dragi Bog – kojemu

svaka čast i slava u sve vijeke vjekova – posluživši se ponajprije obitelji u kojoj sam tijekom mnogo godina rastao u vjeri. Mnogo mi je pomogao jedan dobri preminuli svećenik, don Ante Škobalj, koji je posljednjih pet godina ovozemnoga života išao u Nečujam držati misu unatoč velikoj starosti. Njegov je primjer bio velik poticaj za, od Boga mi darovano, duhovno zvanje. Bilo je još ljudi koji su mi pomogli oko duhovnoga zvanja, a posebno odgajatelji u splitskome sjemeništu. Svima im iskreno zahvaljujem i uvijek im se preporučam u molitve. Bogu sam zahvalan na ovome predivnu daru i molim da mi uvijek pomaže. **IP**

Petar Nodilo

Moj zavičaj, odakle potječu i moja majka i moj otac, jest otok Mljet. Gospodin me izveo na svijet 20. kolovoza 1975. godine. Vrlo skoro baka me dala tajno krstiti u zavičajnoj crkvi u Babinome Polju.

Nakon toga milosnog trenutka Gospodin me prepustio u ruke onih koji nisu u meni mogli probuditi vjeru jer je ni oni sami nisu imali. Tek je s uskrsnućem naše hrvatske domovine i moja obitelj zahvaćena milošću Božjom. U meni se budila vjera. Petnaest godina nakon krštenja prvi sam put ušao u neku crkvu i sudjelovao na svetoj misi. Bilo je to na Božić 1989. godine; slavljena je ponoćka u crkvi sv. Pavla u kojoj sam i kršten. Od toga dana Bog me je neprimjetno vodio prema svećeničkoj službi čimeći u meni i htjeti i djelovati. Postupno je umnažao moju vjeru, stoga je moje poznavanje kršćanskoga života bivalo sve potpunije.

Božji poziv su u meni prvi prepoznali oci isusovci, poglavito dobri pater Sremić. On je molio i tražio da se molim za moje zvanje davno prije nego što sam ja i pomislio da me Bog zove. Prošlo je puno vremena dok su njegove molitve donijele plodove, nekih desetak godina.

Konačno, nakon duga i mučna hoda za tragovima stopa koje je Gospodin preda mnom ostavljao u pjesku života, 25. rujna ove godine trag me doveo ovdje u novicijat Družbe Isusove. Tu sam da postanem svećenik i da tako služim Bogu i njegovu narodu. U Družbi žarko želim ostati sve dok me Gospodin ne uzme k sebi. **IP**

Tomislav Magić



Rođen sam 12. prosinca 1976. u Varaždinu. Cijeli dosadašnji život proveo sam u malome selu Jalžabet nedaleko od Varaždina. Imam još tri sestre, dvojicu braće, baku i roditelje. Završio sam srednju školu u Varaždinu za komercijalistu. Radni dio svoga života, oko pet godina, proveo sam kao kopač rovova i polaganja PTT kablova te devet godina u "Koki" kao peradar. Svećenički sam poziv osjećao još u svojoj ranoj mladosti, no tu je još bila

prisutna nezrelost i nestabilnost. Ali kako sam bivao stariji, moja želja za svećeništvom je rasla. Tako lutajući i tražeći se odgovor na svoja traženja dobivam u Gospinu svetištu u Mariji Bistrici: "Ako želiš, dođi, ne boj se!" Zahvaljujem dragome Bogu što me je pozvao na ovaj put da ga mogu slijediti i širiti njegovu ljubav. Ujedno zahvaljujem roditeljima na darovanoj ljubavi te braći i sestrama, baki i prijateljima. **IP**

Karlo Rozić



Rođen sam 10. listopada 1986. godine u Mostaru. Početkom rata otišao sam s obitelji u Njemačku, u Ulm, gdje sam završio osnovnu školu. Nakon toga sam se vratio u BiH, u Čaplinju, gdje sam završio osnovno školovanje od petoga do osmoga

razreda. Nakon osnovne škole upisao sam opću gimnaziju u Čaplinju. Završivši srednju školu upisao sam računarstvo u Mostaru. Za vrijeme studija sve više sam se zanimao za duhovne stvari, što je počelo još za vrijeme četvrtoga razreda srednje škole. Nakon mnogo molitve i čitanja duhovnih knjiga odlučio sam poći u svećeničke. Budući da nisam znao u koji red da uđem, mnogo sam razmišljao o tome što da izaberem sve dok mi jednom nije došla pod ruke knjiga "Isusovci i hrvatska kultura". Tu sam pročitao odlomak iz Ignacijeva životopisa pa sam htio поближе upoznati njega i Družbu koju je osnovao. Gledao sam i na internetu i našao puno informacija o Družbi Isusovoj tako da me

je to još više potaklo da je поближе upoznam. Preko župnika iz Studenaca, don Damjana Raguža, stupio sam u kontakt s p. Miroslavom Čadekom koji mi je bio odskočna daska za ulazak u Družbu Isusovu. Nakon što sam razgovarao s provincijalom Ivanom Koprekom, i nakon obavljenih formalnosti, stupio sam u novicijat 26. rujna 2006. godine. Za svoju želju za redovničkim staležom zahvaljujem Bogu jer je njegova milost posebno jednom djelovala na mene dok sam čitao Pavlove poslanice, a zahvaljujem svima koji su se molili za mene i za one koji se mole za duhovna zvanja. Vjerujem da ću uz Božju pomoć ostvariti svoje poslanje. **IP**



Tomislav Rukavina



Rođen sam u Gospiću 7. kolovoza 1981. godine. U Lici sam živio do rata, a onda sam došao u Zagreb. Dola-

skom u Zagreb zbližio sam se s duhovnim životom i na kraju osnovne škole javila se u meni želja za duhovnim zvanjem. Od te misli sam odustao zato što sam bio jako loš učenik. Upisao sam drvodjeljsku školu, završio za stolara. Počeo sam raditi, ali se razmišljanje o duhovnome zvanju ponovno vratilo. Razmišljao sam i o upisu na neki fakultet. Krenuo sam u večernju školu da završim četvrti razred pa da mogu upisati fakultet. Zbog lijenosti i zanimanja za druge stvari opet sam odustao. Otišao sam u vojsku i prestao razmišljati

o duhovnome zvanju. Kada sam se vratio i nastavio s radom, misao o duhovnome zvanju ponovno me počela sve više zaokupljati. Jedan prijatelj mi je posudio knjigu o Družbi Isusovoj. U njoj mi se jako svidio Družbin način rada i pogled na svijet, barem prema onome što sam tamo pročitao. Posebno me se dojmio sv. Ignacije i sve to skupa me potaklo na razmišljanje. Prepoznao sam se u dosta stvari i odlučio se pridružiti Družbi, a ostalo ću, nadam se, izgraditi uz Božju pomoć. **IP**



Novaci i njihovi poglavari p. Stipo Balatinac i p. Radojko Karaman s nadbiskupom Marinom Barišićem na blagdan svoga zaštitnika sv. Stanislava Kostke

Naši pokojni

P. ANTE KATALINIĆ, SJ

(4. IV. 1916. – 26. IV. 2006.)



Nedugo nakon što se preselio na Fratrovac, p. Ante Katalinić je umro 26. travnja 2006. godine u 91. godini života, 68. redovništva i 59. svećeništva. Sprovod je 3. svibnja 2006. na Mirogoju predvodio p. Vatroslav Halambek, dok je p. Mijo Nikić, superior Rezidencije u Palmotićevoj, održao govor.

Roden je 4. travnja 1916. u Kaštel Novom od oca Damjana i majke Vilme, rod. Katalinić. Imao je tri brata i dvije sestre. Osnovnu je školu završio u rodnome mjestu, a Nadbiskupsku klasičnu gimnaziju u Splitu. Godine 1938. ušao je u novicijat na Jordanovcu, a potom studira filozofiju, također na Jordanovcu. Dvije godine je bio prefekt u sjemeništu na Šalati, a onda je na Bogoslovskome fakultetu i teologatu Družbe Isusove u Zagrebu

studirao teologiju te je zaređen za svećenika 22. kolovoza 1947. godine u Svetištu Srca Isusova u Palmotićevoj. Potom je 11. rujna služio mladu misu u rodnome mjestu. Nakon treće probacije u Dubrovniku postigao je 1960. godine doktorat iz teologije s tezom "Kraljevska vlast Marijina u djelu 'Mundus Marianus' Lovre Grizogona, SJ".

Njegovo je polje djelovanja, osim kraćega razdoblja u Splitu, uglavnom Zagreb i to uz Svetište Srca Isusova u Palmotićevoj, gdje djeluje kao ispovjednik i vrstan propovjednik te kao profesor na filozofiji i na teologiji u Zagrebu na Jordanovcu. Bio je član Papinske međunarodne mariološke akademije te je svojim prinosima obogaćivao znanstvene susrete s područja mariologije u Španjolskoj, Malti, Njemačkoj i Hrvatskoj.

Napisao je preko 130 članaka za širu publiku te dvadesetak znanstvenih članaka s područja filozofije i mariologije. Posebno se zanimao za naše ljude sveta života te je napisao njihove životopise: "Dobri otac Antić", "Naš veliki Lang", "Veliki hrvatski mariolog Lovro Grizogono", "Klaudija svjedoci".

Kao pravome rodoljubu nije mu bilo svejedno kakvo je duhovno stanje hrvatskoga naroda. Posebno je zauzet u borbi protiv psovke te je napisao i knjižicu "Psvokom okaljana rodna gruda", a kao Marijin štovatelj redovito je, i to svakodnevno, dok je mogao, hodočastio u sedam njezinih crkava u Zagrebu. Odmah se uključio u pokret "Krunica za mir" te napisao knjigu o Međugorju. Neposredno pak prije smrti napisao je knjižicu "Molitvom krunice spasimo Hrvatsku". Teškoće komunizma proživljavao je sa svojim narodom. Promišljao je kako bi se i na koji način moglo doskočiti tomu da se vjernicima omoguću vjerski život tamo gdje se nije moglo dobiti dopuštenje za gradnju crkve. Stoga je predložio kardinalu Šeperu da se kupuju stanovi u novim dijelovima Zagreba, što je i učinjeno. Jednako je tako predložio nadbiskupu da uvede večernje svete mise, što je danas posve normalno, ali u ono doba to je bilo promišljanje opet u korist vjernika i njihova duhovnoga života.

Mi isusovci, njegova subraća, pamtit ćemo ga i po njegovoj dosjetljivosti i spremnosti na profinjenu šalu, pamtit ćemo ga po njegovu uvijek dostojanstvenu držanju i po premnogim krunicama koje je izmolio za svoj narod. U svojoj starosti i bolesti stalno je imao u rukama krunicu. Nekoliko dana pred smrt rekao je kako je krunica jedina molitva koju još može i zna moliti.

Pater Ante Katalinić je doživio veliku starost. Umro je u 91. godini života. Došao je i taj čas na koji je pater Katalinić bio spreman, štoviše, on ga je željno iščekivao.

Zahvalni smo dragome Bogu na daru patra Ante našoj zajednici, našoj Crkvi i našem narodu. Neka mu nebeska Majka Marija, o kojoj je tako lijepo pisao i govorio i kojoj je toliko krunica izmolio, otvori vrata raja da uđe u slavu Trojedinoga Boga kome je ovdje na zemlji služio trošeći svoj život na veću slavu Božju i spas neumrlih duša. IP

**P. STJEPAN SCHMIDT, SJ**

(12. VII. 1914. – 5. XI. 2006.)




P. Schmidt je rođen u brojnoj obitelji 12. srpnja 1914. godine u Đakovu od oca Franje i majke Marije, rođ. Papratović. U Đakovu je završio osnovnu školu, prva četiri razreda gimnazije završio je u Travniku (1924.–1928.), a ostala četiri razreda i maturu u Zagrebu na Šalati (1928.–1932.). U Družbu je Isusovu ušao 1932. na Jordanovcu, a trogodišnji studij filozofije završio u Pullachu. Od 1937. do 1940. prefekt je u Interdijezanske sjemeništu u Zagrebu. Prvu godinu teologije završio je na Visokoj bogoslovnoj školi u Sarajevu (1940./41.), a tri daljnje godine u Rimu na Gregorijani (1941.–1944.). Za svećenika je zaređen 10. srpnja 1943. Nakon toga posvetio se specijalnim biblijskim studijima na Biblijskome institutu u Rimu (1944.–1947.). Treću je probaciju obavio u Triuggiju (1947./48.). Od 1948. do 1953. radi doktorat iz Svetoga pisma na Biblijskome institutu te je ujedno profesor na isusovačkome teologatu u Chieriju. Od 1953. do 1959. tajnik je

na *Biblicumu*, a u siječnju 1959. brani doktorsku disertaciju iz Svetoga pisma o temi “Božja pravednost u Poslanici Rimljanima” tumačeći je teologijom Staroga zavjeta.

Dok je spremao izdavanje svoje doktorske teze (1959.), imenovan je tajnikom kardinala Augustina Bee, pročelnika Tajništva za jedinstvo kršćana, i to je ostao sve do 1968. Poslije je (1970.) također imenovan posebnim tajnikom kardinala Willebrandsa, također pročelnika spomenutoga Tajništva. U međuvremenu je sređivao ostavštinu kardinala Bee i izdao opširan njegov životopis na talijanskome i njemačkom jeziku te nešto skraćenu verziju i na hrvatskome. Na hrvatskome je jeziku objavio i “Dnevnik duhovnih vježbi kardinala Bee” te više članaka o ekumenizmu u “Obnovljenome životu”. U isto vrijeme postao je i članom navedenoga Tajništva za jedinstvo kršćana.

U Generalnu je kuriju došao 2003. godine te radio u Družbinu arhivu sve do nekoliko tjedana prije smrti. Inače je, osim hrvatskoga, govorio njemački, talijanski, francuski, engleski, španjolski i latinski jezik, uz dobro poznavanje biblijskih jezika.

P. Schmidt se odlikovao molitvenim i asketskim životom te je kao svećenik i isusovac bio snažan u katoličkoj vjeri, istodobno otvorena srca za crkveni ekumenizam; bio je stamen i čvrst u načelima vjere, morala i ignacijanskoga duhovnog života; bio je vjeran doktrinalnoj i disciplinarnoj predaji s golemim poštovanjem prema svojim odgojiteljima i profesorima; bio je pravi uzor igancijanskoga osjećaja s Crkvom; iznad svega, bio je spreman služiti drugima da bi oni mogli služiti bolje od njega dajući im prostor i prva mjesta u Družbi i u Crkvi. Doista, nije volio upravljati, volio je služiti duboko ignacijanski motiviran, nadahnjujući se na konkretnim idejama svojega dragoga profesora, patra Augustina Bee, kasnije kardinala, kojemu je služio sa svim predanjem i odanošću. No uvijek je, cijelo to vrijeme, volio svoju Hrvatsku provinciju te joj pomagao preko svojih prijatelja, osobito laika, napose u gradnji sjemeništa na Fratrovcu koje je dobilo ime po kardinalu Bei.

P. Schmidt, njemačkoga podrijetla, nikada se nije ustručavao predstavljati riječima: “Hrvat sam iz Đakova”. 

Vijesti

Danijel Koraca, SJ

PATER PROVINCIJAL PODIJELIO SLUŽBE LEKTORATA TROJICI SKOLASTIKA

Na svetkovinu Uzašašća, 25. svibnja 2006., pater provincijal predvodio je svečanu euharistiju u Kolegiju na Jordanovcu. Bio je to svečani završetak ovogodišnje provincijalove vizitacije Kolegija. Tom prigodom trojici skolastika, Damiru Kočišu, Mati Samardžiću i Siniši Štambuku, podijelio je službu lektora. Ujedno je i bogoslovima banjalučke biskupije Ivi Martinoviću podijelio službu lektora, a Anti Mariću službu akolite. Slavlje je nastavljeno za bratskim stolom. **IP**



HRVATSKOJ PROVINCIJCI DRUŽBE ISUSOVE DODIJELJENA NAGRADA GRADA ZAGREBA

U povodu Dana Grada Zagreba, koji se slavi 31. svibnja, na svečanoj sjednici u Starogradskoj vijećnici Gradska skupština Grada Zagreba dodijelila je "Nagradu Grada Zagreba" Hrvatskoj provinciji Družbe Isusove. Nagrada je dodijeljena u "povodu četiristo godina prisutnosti u Zagrebu i za nemjerljiv prinos hrvatskoj znanosti, povijesti i kulturi". "U pastoralnom djelovanju ističu se vjerskim i misionarskim radom, doprinosom hrvatskoj katehetskoj literaturi, Apostolatu molitve, Zajednici kršćanskoga života temeljenim na ignacijskoj duhovnosti i humanu djelovanju posebno preko Isusovačke službe za izbjeglice. Svojim su djelovanjem

značajno utjecali na društvene znanosti, etnologiju i lingvistiku, te osobito na filozofiju i prirodnoznanstvena dostignuća. Najznačajnija isusovačka ustanova danas je Filozofski fakultet Družbe Isusove u Zagrebu, a osnivači su zaklade 'Juraj Habdelić' i Knjižnica 'Juraj Habdelić'", stoji u obrazloženju uz nagradu koje je potpisala predsjednica Gradske skupštine mr. sc. Tatjana Holjevac. Nagradu su p. provincijalu uručili gradonačelnik Milan Bandić i predsjednica Skupštine mr. sc. Tatjana Holjevac. **IP**

PROSLAVA OBLJETNICA SVEČENIŠTVA I REDOVNIŠTVA

Uoči svetkovine sv. Ignacija, 30. srpnja, svoju obljetnicu 50 godina redovništva, svetom misom u crkvi na Jordanovcu, proslavili su patri Rudolf Koprek, Ivan Macan i Marko Matić. Svetu je misu predvodio i propovijedao p. provincijal. Dan ranije, 29. srpnja, u Malaviju je 50 godina redovništva proslavio p. Luka Lučić. P. Luka se krajem listopada vratio iz misija u Provinciju.

Na svetkovinu Uznesenja Blažene Djevice Marije, 15. kolovoza, 70 godina redovništva i 60 godina svećeništva svetom misom u crkvi na Jordanovcu proslavio je p. Rudolf Brajičić. Svetu je misu predvodio p. provincijal, a propovijedao je p. Nikola Stanković.

Dana 28. listopada svoju obljetnicu 60 godina redovništva na Fratrovcu je proslavio br. Ilija Dilber. **IP**





ZAVJETI NAŠIH NOVAKA

U nedjelju 24. rujna 2006. četvorica naše subraće položila su svoje jednostavne zavjete u Družbi Isusovoj. Svetu misu u kapelici sv. Stanislava Koste predvodio je p. provincijal. Zavjete su položili Smiljan Miličević, Josip Petričević, Tomislav Špiranec i Stjepan Šuffaj. Smiljan, Josip i Stjepan nastaviti će svoju formaciju na Jordanovcu studirajući filozofiju, a Tomislav u Osijeku gdje će raditi kao kateheta. Sljedećega dana, 25. rujna, u novicijat su stupila sedmorica kandidata, petorica kao svećenički kandidati, a dvojica za časnu braću. **IP**

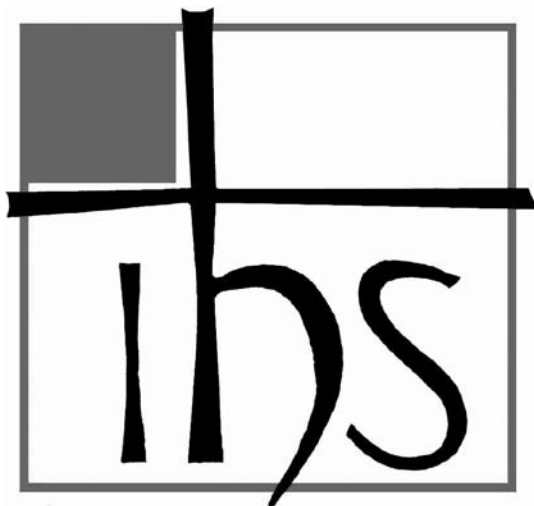
ZAVRŠENI STUDIJI

Svoj poslijediplomski studij ove su godine završili p. Armando Illich i p. Niko Bilić. P. Armando je 4. listopada na Papinskoj sveučilištu Gregoriana postigao akademski stupanj magistra znanosti iz područja fundamentalne teologije. Dana 9. listopada svoj je doktorski rad pod naslovom "Jerusalem und die Völker in Sach 12–14. Text, Kontext und Theologie", koji je izradio pod vodstvom prof. dr. sc. Georga Fischera, obranio p. Niko. Svečana promocija novoga doktora teologije održana je 21. listopada na Sveučilištu Franje Leopolda u Innsbrucku. **IP**

NOVACI PROSLAVILI SVOGA ZAŠTITNIKA

Svoga zaštitnika, sv. Stanislava Kostku, naši su novaci svečano proslavili 13. studenoga. Svečanu svetu misu u zajedništvu s novim magistrom novaka i superiorom, p. Stipom Balatincem, i njegovim pomoćnikom, p. Radojkom Karamanom, te s p. Josipom Opatom i p. Vladimirom Vlašićem, predvodio je mons. Marin Barišić, splitski nadbiskup. Nadbiskup je usporedio novicijat s Nazaretom, kazavši da je to mjesto i vrijeme koje s Božjom voljom i odrastanjem u sinovstvu postaje hram njegove milosti za ovaj svijet te svakodnevnim osobnim susretom s nebeskim Ocem. Kao što Isus nije dopustio da ga zatvore unutar Zakona, nego je širio prostor milosne i odgovorne slobode, tako se i mladić Stanislav othrvao okovima razuzdanosti svijeta.

Sv. Stanislav Kostka (1550. – 1568.), poljski plemić, protiv očeve volje postao je redovnik, isusovac. Umro je mlad, u novicijatu. Zaštitnik je mladeži, njihove vjere i čistoće. Proglašen je svetim 1726. **IP**





Mato Rusan, SJ

Kako najuspješnije živjeti

Biblioteka
RADOST I NADA
Knjiga 45
FTI, Zagreb, 2006

“Po svojoj naravi težimo za uspjehom i srećom. Kršćanska nas vjera uči da nas je Bog, koji je u svojoj srži Ljubav, stvorio takvima, to jest ‘programirao’ nas je da težimo za srećom, i to s njime u njegovoj vječnosti! I omogućio nam je da sav svoj život usmjerimo prema vječnom cilju; čak da svakomu svojem trenutku i činu dademo vrijednost i zaslužnost za vječnost!”

U ovome navodu izražen je sadržaj ove knjižice koja je pisana stilom i jezikom razumljivim i prihvatljivim svakome dobronamjernu čitatelju. Autor se, naime, često poziva na Sveto pismo i crkveno učiteljstvo, što je za čitatelje uvjerljivo i argumentirano obrazloženje života potpuno predana Bogu jer će čitatelj shvatiti da tim predanjem ništa ne gubi, nego mnogo dobiva te da takav život, unatoč poteškoćama koje su sastavni dio svačijega života, čini čovjeka uistinu sretnim i ispunja njegov život pravom evandeoskom radošću. [IP](#)



Ferdinand Takáč, SJ

Uzničke uspomene Hrvata isusovca za komunizma u Slovačkoj

Biblioteka
SVJEDOCI I UZORI
Knjiga 9
FTI, Zagreb, Matica slovačka, Zagreb, Nova stvarnost, Zagreb, 2006.

P. Ferdinand Takáč rodio se 27. lipnja 1920. u Hrvatskome Grobu kod Bratislave, u pobožnoj hrvatskoj seljačkoj obitelji. Gimnaziju u Bratislavi završio je 1941. g. Studirao je na zagrebačkome Pravnom fakultetu, no zbog ratnih okolnosti nije mogao završiti studij. Od 1945. do 1948. bio je aktivan kao kršćanski usmjeren novinar. Dana 31. srpnja 1948. ulazi u novicijat Družbe Isusove u Ružomberoku. U poznatoj noći s 13. na 14. travnja 1950. s redov-

ničkom je subraćom odveden u koncentracijski logor i određen za građevinske radove na brani kod Púchova. Slijedilo je nekoliko godina civilnoga zaposlenja. U tome je razdoblju studirao filozofiju i teologiju te položio potrebne ispite. Biskup Jan Chryzostom Korec, današnji kardinal, također isusovac, potajno ga je zareadio za svećenika 23. siječnja 1955. Nakon šest mjeseci bio je uhićen i osuđen na osam godina zatvora. Godine 1960. pušten je iz zatvora. Potom je radio kao pomoćnik pri montiranju i popravljanju liftova. Nakon “Praškoga proljeća” radio je u listu “Katoličke novine” (1968. – 1970.). Poslije je radio redovite svećeničke poslove, osobito je vodio tečajeve duhovnih vježba. Knjige vjerskoga sadržaja prevodio je s hrvatskoga na slovački.

Za 13 godina 32 člana isusovačkoga reda osuđena su na ukupnu kaznu od 181 godine zatvora. Svi su ustvari osuđeni zbog života temeljena na redovničkim pravilima i uzajamnim susretima, koji su značili održavanje redovničkoga života i druženje.

Ova knjiga patra Takáča govori o njegovim uspomena na, Bogu hvala, minulo razdoblje slovačke povijesti. [IP](#)



Ispovijesti blaženoga Petra Favrea

FTI, Zagreb, 2006.

Duhovne "Ispovijesti" Petra Favrea, koji je živio u punini kulturnih prevrata 16. stoljeća, pružaju nam neobične sličnosti sa stanjima duha mnogih naših suvremenika koji su otvoreni nadahnućima Duha i mistike. Ova dva razdoblja po tolikim su stranama usporedni i zato nije čudno da današnji kršćanin susretne u Favreu misli i osjećaje za koje je naše vrijeme otvoreno i da u njemu otkrije iskustva koja su sposobna osvijetliti određene suvremene osobne i zajedničke zakonete.

"Ispovijesti" koje se kao pravi i vlastiti dnevnik nutrine protežu na ograničen broj godina, u presjecima duha koji se često otkrivaju, dopuštaju vidjeti postupno unutra bitna usmjerenja svega Favreova života, kojima postupno prevladava utjecaj Duha Svetoga. **IP**

André Ravier, SJ

Ignacije Lojolski osniva Družbu Isusovu

FTI, Zagreb, 2006.

U ovoj knjizi pisac Ravier govori, kao što i sam naslov kaže, o Ignaciju Lojolskome koji je "osnovao" Družbu Isusovu. Osnivanje Družbe Isusove ne može se samo pripisati sv. Ignaciju jer, na kraju krajeva, Družba je u očima prvih isusovaca bila djelo samoga Isusa Krista mnogo više negoli djelo ljudi. Njezino ulaženje u povijest bilo je karizmatškoga reda daleko više negoli neka apostolska zamisao ili apostolski plan. Nosila je Isusovo ime. Isusu Kristu dugovala je svoj postanak, svoj duh, svoj život.

Ako o osnivaču treba govoriti u ljudskome značenju te riječi, to su se sudrugovi međusobno smatrali suosnivačima. Cijela je skupina bila u počecima Družbe Isusove: najprije njih sedmorica, zatim i ostali položise zavjet na Montmartreu, zajedno se 1538. ponudiše Pavlu III., zajedno odlučise 1539. oblikovati red i postaviti sebi poglavara: svi su sudrugovi, prisutni i odsutni, izabrali za vrhovnoga poglavara sv. Ignacija. Zato i ovaj naslov nosi njegovo ime. Kao ime onoga koga je Bog nadahnuo i koga je vodio svojom rukom da bude upravitelj svojoj braći "te da im u pravo vrijeme hranu daje". **IP**

James Brodrick, SJ

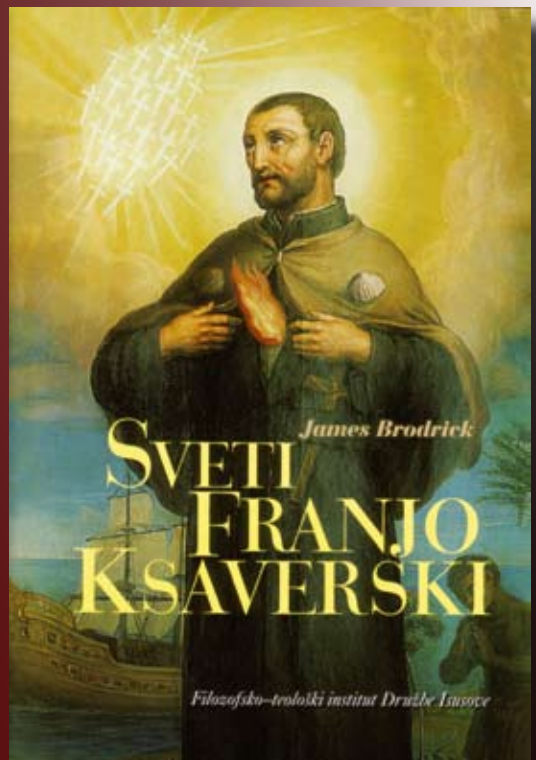
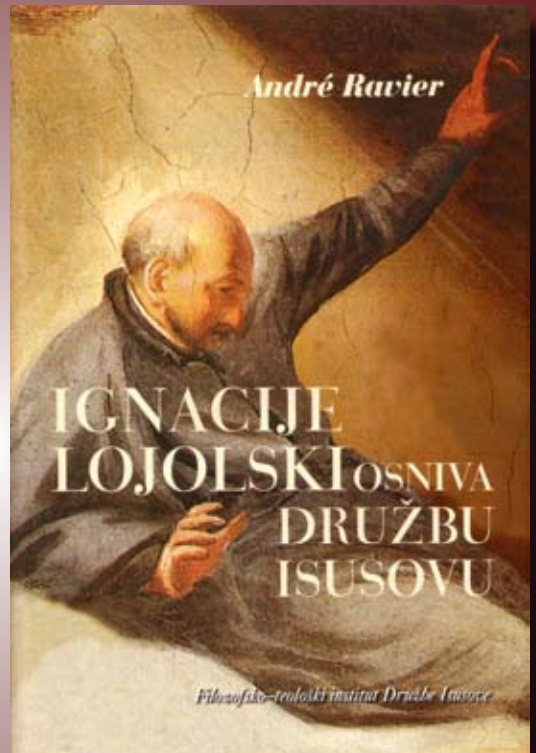
Sveti Franjo Ksaverski

FTI, Zagreb, 2006.

Knjiga o svetome Franji Ksaverskome, najvećemu misionaru Katoličke crkve poslije sv. Pavla, treća je u nizu koja je izdana u povodu isusovačke jubilarne godine.

Prošlo je pet stotina godina od 7. travnja 1506. kada je ovaj veliki svetac u zidinama utvrde Xavier ugledao svjetlo dana, bio je utorak Velikoga tjedna. Franjo, mladi Baskijac, kao student Pariškoga sveučilišta koji teži za karijerom, susreće se sa sv. Ignacijem. Susret koji u potpunosti mijenja Franjin život. Franjo postaje jedan od prvih sudrugova sv. Ignacija. Prije nego što mlada Družba dobije odobrenje od Svetoga Oca, Ignacije šalje Franju u Indiju. Indija postaje njegova nova domovina i odskočna daska za njegova putovanja sve do dalekoga Japana.

I nakon 500 godina sv. Franjo svojim likom i svojim apostolskim žarom pobuduje divljenje i oduševljenje. Ova knjiga, s velikim brojem izvornih pisama iz pera samoga sveca, opisuje njegov životni put od rodnoga Xaviera do otoka Sanciana gdje umire čekajući ulazak u Kinu. **IP**





Želimo vam sretan Božić te blagoslovljenu novu godinu!